

ÁRA 1500 KORONA

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: T 42—49, L 998—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K. Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára ... .. 1.500 K

Budapest, 1926.

VII. évfolyam, 2. szám.

Vasárnap, január 10.

Árvíz alatt.

Karácsony előestéjén lepte meg a tanyai magyarságot az árvíz. Mikor a földművelésügyi miniszterrel az áradat hátán eveztünk, egyik félig összedőlt tanyában egy bölesőt láttunk a vízen, mellette karácsonyfával. Ez a kép mindennél megrázóbb volt. A legnagyobb öröme készült a kis tanyai család s a legnagyobb csapás érte. Menekülni kellett Gyulavári és Vésztő egész tanyai lakosságának a biztos pusztulás elől. Hatszáz tanyát öntött el az árvíz s Vésztőn a házhelyhez jutottak új vályogházait is. Mind megsemmisültek. Amit azonban emberileg meg lehetett menteni, a magyar közigazgatás,

katonaság és vízügyi szolgálat mindent megmentett. Az árvízszújtotta családokat időben elhozták tanyáikból, a szomszéd helységeken fedél alá juttatták s ellátták őket pár napra élelemmel. A lábasjóság nagy részét szintén elhajtották. Az utászkatonák a műszaki vezetők irányítása alatt eltömték a gátszakadást és a községeket körgátakkal vették körül, hogy a falvakba be ne menjen a víz. Ezt sikerült is megakadályozni.

Az árvízkárosultakat maga a miniszter sietett a helyszínen megvizsgálni. A kormány volt az első, mely pénzbeli segítséggel fordult a károsultak felé. Együttal intézkedett a földművelésügyi miniszter, hogy tavaszi vetőmagot s házaik újjáépítéséhez kellő faanyagot kap-

Víz alá került vasútvonal Békésben.

janak a károsultak. Ezt a feladatot a Falusi Kislakás-építő Szövetkezet fogja lebonyolítani. Országos gyűjtés indul meg, mely remélhetőleg összehoz néhány milliárdot, hogy új életet kezdhessenek a békési tanyavilágban földművelő testvéreink.

Meg vagyunk győződve, hogy a földművelő polgárság az egész országban lelkesen siet az árvízkárosultak támogatására. A Faluszövetség helyi szervezetei minden faluban összeadnak pár száz pengőt, hogy a szerencsétlen békési tanyások könnyeit letöröljék.

A trianoni erőszak okozta, hogy ilyen váratlanul jött a csapás és hogy az elszakított részekben még nagyobb a pusztulás. Hiszen ott egész falvak, egész városok lettek az árvíz áldozatai. Az emberek százai veszték a vízbe s az állatállomány is elveszett. Szegény erdélyrezi magyaroknak se közigazgatás, se műszaki segítség nem állott támogatásukra. Vajdon Európá látja-e már, hogy a végzetes trianoni erőszakot jóvá kell tenni s a folyók egész vízrendszerét vissza kell adni Magyarországnak?!

Budapest, január 9.

Akik az oláh kormány pártjára állnak.

Megdöbbenő az a megátalkodottság, amellyel a nemzetközi urak ott a Conti-utcában sietnek mindennek a védelmére, ami árt a magyarságnak. A békési árvíznel világosan kiderült, hogy az oláh megszállott területeiről a vízigyűjtő hatóságok semmi jelentést sem küldtek az áradás közeledtéről a magyar vízi tisztulatoknak, holott erre a trianoni szerződés is kötelezi őket. Az is nyilvánvaló, hogy a magyar közegek ellen semmi panaszt sem lehet tenni, mert helyükön voltak s emberleletti erővel lokalizálták is a veszedelemet. A megszállott területen sem a közigazgatás, sem a műszaki vezetők nem voltak a gáton, csak egyszerű gátörök. Még a gátszakadásról sem értesítették az oláh hatóságok a magyarokat. Jellemző, hogy a megszállott községekből magyar mérnökök és hatóságok segítségét kérte a lakosság. Természetes, hogy ilyen körülmények között az egész sajtó és közvélemény az oláhok ellen fordult s a trianoni békédiktátumot tette felelőssé a történelemért. A nemzetköziet azonban újra az egész nemzet ellen fordulnak. Vörös lapjuk védelmére siet Trianonnak és az oláh kormánynak, hogy nem az az oka az árvíznek, hanem a magyar kormány. Hogy mennyire ostobának hiszi a szociálisták lapja olvasóit, hogy még az árvízért is a kormányt okolja, azzal nem törődünk, de az ellen minden tisztességes magyar embernek tiltakoznia kell, hogy olyan újság jelenjék meg magyar földön, mely Trianon és az oláh kormány védelmére kel — magyar árvízkárosultak rovására.

*

Megijedtek az amerikaiak — a bor miatt.

Jobbán mondvá attól a följedezéstől ijedtek meg, amit egyik nagy francia napilap, a «Le Figaro» szerint az amerikai szállodások és orvosok tettek az alkoholfitalom révén. Az Egyesült-Államok szállodásai ugyanis összejöttek s megállapították, hogy mióta Amerikában nem szabad bort inni, azóta feltűnően kevesebbet esznek vendégeik. Az orvosok viszont tovább mennek s azt a követ-

ketést vonják le ebből, hogy az amerikaiak testi táplálkozásának a hiányosságával együtt jár a szellemi visszajelődés is. Most nagy a riadalom Amerikában, hogy az európaiak fölébük kerekednek s nem lehetetlen, hogy nemzeti mozgalom indul meg a borfogyasztás újra való megengedése érdekében. Ha ez megtörténik, a mi szőlősgazdáink is jobb esztendőket élhetnek. Égyeszerre lesz nagy piaca s jobb ára is a bornak. Mert baj az, ha sok a víz, de baj az is, ha sok a bor s nem veszik...

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Lehet-e, szabad-e a szó hétköznapi értelmében politikálni, mikor a vizek árjában mindenkinél és mindennél hatalmasabb Úr, a Teremtő beszél hozzánk? Lehet-e kis dolgokkal bibelődni, mikor százezrek panaszát röpti a világ négy tája felé a téli szél, mikor zokogó sírástól hangos a Csonkaország keleti határvidéke, mikor tenger zúg a mászor kalászt ringató rónaság felett? Ilyenkor el kell hallgatni a pártoskodásnak, a tülekedésnek, el kell nemulnia a százados magyar átlaknak, a széthúzásnak, ilyenkor csak egyetlenegy érzés lehet úr a szívek felett: a könyörület, az egymás iránti szeretet, a megértés!

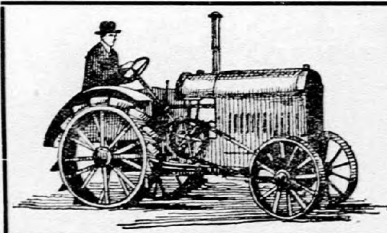
A Körösök vidékén, Vésztőn és Gyulavárin könnyekbe fulladt a karácsonyi öröm ének; a drága Megváltó születése napján nem a karácsonyfa gyertyái gyulladtak ki, hanem a veszedelmet hirdető örtűzek lobogtak fel. A harangok szava nem azt mondta: «Jöjjetek mindnyájan el az Úrnak házába», hanem azt zúgta: «Fussatok, meneküljétek, mentsetek, amit lehet!» És jöttek a sárga, piszkos hullámok és elborítottak mindent!

A csapás okozója a megenyhült időjárás miatt bekövetkezett rohamos olvadás volt. A hegyekben rengeteg hó gyülemllett össze s ez az enyhé időben máról holnapra megolvadt, lezúdult a völgyekbe s a folyók zúgva robogtak le a Nagyalföld felé, hol átszakítva a védőgátakat, előntötték a vidéket. Ma már pontosan megállapítható,

hogy az előntött terület nagysága 46.000 katasztrális hold; az összeduitt házak száma a Körösök vidékén 500.

Magának a kárnak felbecsülése még lehetetlen, de **hozzávetőleges számítás szerint megközelíti, ha meg nem haladja a száz milliárdot.**

A tönkrement vidékre személyesen utazott le a kormányzó, Horthy Miklós főfőméltósága, bejárta az egész, gyászszalivalommal tele környéket s ott a helyszínen gyorssegélyre 145 milliót adott. Ugyancsak személyesen járta be Vésztőt és Gyulavárit Mayer János földművelésügyi miniszter államtitkárának Schandl Károlynak kíséretében. A kormány minisztertanácsán foglalkozott a szükséges tennivalók meg-

Mc GORMICK TRACTOR

raktórról
azonnal
szállítható

International Harvester Company Mc Cormick & Deering, Chicago

VEZÉRKÉPVISELET

DÉNES B.

Részvénytársaság, Gőz- és Motorekosztály Budapest, V., Váci-út 98.

Lévélcím: Budapest 56. Flókbérlő. — Sürgőnycim: «Débert Budapest». —
Telefon: 139—15 és 70—43. — Alapítva 1883.

A békési árvíz pusztításai.

Batról: Nagyobb tanyaépület pusztulása. — Jobbról: Egy vízben álló uradalmi istálló.

beszélésével és a segélyezés módjainak meghatározásával. A nemzetgyűlés is össze fog űlni, hogy ebből a szomorú esetből is kiindulva ismét felemelje tiltakozó szavát a trianoni béke lehetetlen határozatai ellen, mivel a

trianoni béke parancsolta reánk a mostani határokat, melyek lehetetlenné teszik az árvíz elleni védekezés egységes irányítását,

mivel a folyók felső vidéke más országokhoz tartozik, nevezetesen az erdélyi rész Románia, a felvidék pedig Cseh-Szlovákiához lett csatolva.

Nagyarányú segítőmunka indult meg, hogy a csapás sújtotta magyar véreinket megint talpra tudjuk állítani, hogy mint a Kormányzó úr öfömlétsége mondotta:

«Mindent el fogunk követni, hogy ezt a színmagyar népet rettenetes szerencsétlenségében megsegítsük!»

Áradásokat jelentenek ezenkívül a Dunánál, Tiszánál is. Sőt a Bodrog-közben is árvizek léptek fel s ott is mintegy négyszázhusz házat elpusztítottak.

Megnyugtatók az újabb hírek, mert ezek már arról szólnak, hogy a nagyobb veszedelmek már elmúltak s lassan, megfeszített munkával a kiáradott vizeket is visszaterelik elhagyott medreikbe. *Emberfeletti munkát végzett katonaságunk.* Utászcsapataink éjjel-nappal szakadatlanul dolgoztak a veszedelem elhárításán s hogy ez sikerült, az legnagyobb részben nekik köszönhető.

A politika egyéb eseményei e mellett a nagy csapás mellett eltörpülnek, ami természetes is. Hiszen minden figyelem, minden munkásság arra lett központosítva, hogy nagyobb károk és nagyobb veszedelmek elháríthatók legyenek.

Amikor beszámolunk röviden erről a rettenetes pusztulásról, rá kell mutatni a mi politikai életünk nagy betegségére is. És ez nem más, hogy mindig akadnak pártok,

akik a veszedelmek nagy tüzeinél a maguk népszerűségét akarják felszínen tartani, s a maguk pecsenyéjét akarják sütögetni.

A szociáldemokraták jónak látták most is, hogy a gyanúsítások fullánkjalval mérgezzék meg az egyszerű tömegek lelkét, azt állítván, hogy nagy mulasztások történtek s ugyanakkor lapjukban gúnyosan állítják oda: *Biztosan ennek is Trianon az oka!* Hát meglehet, hogy nekik Trianon nem fáj, meglehet, hogy örülnek neki, mert hiszen a nyomorúság, mely a trianoni békéből fakad, nekik feyvertársuk, mert megnehezíti a társadalmi béke helyreállítását. De talán mégis az országos szerencsétlenségéért pártcélokra kihaz-

nálni nem ildomos dolog. És az sem ildomos, hogy mikor itt mindenki, katonaság, közigazgatás, kormány megfeszített erővel törekszik menteni az elárasztott vidék lakosságát, akkor a mentéssel elfoglaltakat gyalázni próbálják.

Az eseménytelenségek napjaiból meg kell említeni az évfordulót azért is, mert ilyenkor szoktak tisztelni a külföldi államok követői az államfőnél. Ez most is megtörtént. A pápai nuncius tartotta az üdvözlő beszédet, melyre a Kormányzó úr öfömlétsége válaszulva megköszönte az üdvözlést s többek között így szólott: *Magyarország azzal a megnyugtató meggyőződéssel lép az új évbe, hogy talpradlásunk érdekében kifejtett törekvéseink figyelemreméltó eredményre vezettek, ami remélni engedi, hogy a Mindenható segítségével az utolsó évek nehézségeit is rövidesen teljesen leküzdjük és hogy nemzetünk jobb jövő felé halad!*

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A marokkói harcra csend van. *Abd el Krim* csapatai pihenőre tértek. A hírek szerint annál buzgóbban folynak a békítési kísérletek. Párizsi hírek szerint a felkelő vezért egymás után cserben hagyják hívei s a törzsek meghódolnak a franciák előtt. Mint minden ilyen hírt, ezt is fenntartással kell fogadnunk, azt azonban valószínűnek tartjuk, hogy keresik a megbékélés lehetőségét, mert hiszen a francia nagyhatalommal szemben előbb-utóbb megtörik a rifiek ellenállása, ha még oly vitézül küzdenek is. A *drúzokról* is azt híresztelik, hogy békét kértek. Különben is a rifiek és drúzok háborúskodása nem azért fontos, mintha ettől a francia hatalom megdöntését lehetett volna remélni, hanem mint nagyon éles jelét annak, hogy ezek az afrikai és ázsiai törzsek is öntudatra ébredtek s előbb vagy utóbb ki fogják vinni maguknak az önállóságot, ami azt jelenti, hogy megszűnnek a nyugati hatalmak nagyzási hóbortjának fejős tehenei lenni.

Nagy meglepetéssel tárgyalták világszerte a román trónörökös lemondását a trónöröklési s a hercegi jogairól. Találgatják, hogy mi lehet ennek az oka. Némelyek politikai ellentéteket sejtnek a király, kormány és trónörökös között; mások meg szerelmi históriáról suttnognak. Maga a tény egyszerű: új trónörökös van az oláh királyságnak, a volt trónörökösnek, Károlynak, négyéves fia, Mihály. A nagy politikában ez semmi változást nem jelent, hiszen nem a trónörökösökön fordul ma már a nemzetek sorsa.

Törökország és Jugoszlávia között béke és barátsági szerződés jött létre, melyet a török parlament Angorában mult évi december 31-én fogadott el s ugyanekkor *Sándor* szerb király is aláírta.

Gáterősítő munkálatok a vésztoi szakaszon.

MEZŐGAZDASÁG

A szarvasmarha hizlalásáról.

Irtó: Schandl József dr.

Szarvasmarhahizlalással azok szoktak foglalkozni, kiknek nagymennyiségű vízenyőstakarmány (répa, répaszelet, szeszmoslék stb.) és jó széna áll rendelkezésükre s ezt a hizlalás útján óhajtják értékesíteni.

Nyáron is lehet hizlalni zöldtakarmánnyal, de nálunk általánosabb a téli hizlalás.

Legjobb eredménnyel kecsegtet az olyan 3—8 éves tarka ökrök hizlalása, melyek feltétlenül egészségesek s amelyeknek aránylag kicsi a feje, hosszú és mély a törzse, rövidék a lábai. Az ilyenekben — tapasztalat szerint — nagy hajlamosság van a hizásra. Fontos a nyugodt vérmérséklet is. A bikák is jól hiznak, de vörös és durvarostú húsok miatt csak a kolbászgyárak vásárolják őket. Öreg, kiselejtett tehének és ökrök nem értékesülnek jól, azért ezeket teljes kihizlalás helyett pár hónapos feljavítás után célszerű eladni.

A hizókat legjobb olyan takarmányokkal etetni, melyeket a marha szívesen fogyaszt, mert ebből sokat fogyaszt naponta s így a hizálás gyorsan fog haladni. Az izlettséget növelni lehet azzal, ha az abrakot minél többféle takarmányból keverjük, a kevésbé izletes szalma- és szénaféléket pedig melleseldattal vagy konyhasóoldattal locsoljuk. Legalkalmasabb hizlótakarmányok a következők: zöldtakarmányok, szénafélék, burgonya, répafélék, keményítőgyári burgonyarost, szeszyári burgonyamoslék vagy gabonamoslék, sörtörköly, cukorrépaszelet, az abraktakarmányok közül árpa, tengeri, köles, pohánka, cirok, rostalaj, lóbab, korpafélék és 8-as lisztek, repcepogácsa, szárított szeszmoslék és sörtörköly, melasse.

A tápanyagszükségletnek tudományos jelzőkkel való meghatározása helyett talán jobb szolgálatot tesznek az olvasónak, ha néhány kipróbált takarmányszabványt iktatok ide.

500 kg.-os élőszúlyal beállított tarka ökröknek naponta adandó 30 kg. répa, 7 kg. rétsizéna, 2,5 tengeridera, 1,5 kg. búzapolyva; vagy 20 kg. zombolyázott csalamádé, 5 kg. hereszéna, 1 kg. búzapolyva, 1 kg. hámozott napraforgópogácsa, 2,5 kg. kölesdara, 2 kg. tengeridera; vagy: 60 kg. zöld csalamádé, 1 kg. hámozott napraforgópogácsa, 0,5 kg. búzakorpa; vagy 50 kg. vöröshere virágzaskor, 2 kg. búzaszalma és 1,5 kg. ocsúörlemény.

Az itt megadott takarmányadagokat a hizlásra így osszuk be, hogy a hizálás elején több szálástakarmány, a vége felé több abrak jusson a hizónak. Eleinte ugyanis — a hizálás előtt — sok szálashoz szokott gyomor nem tudja a sok abrakot kellőleg megemészteni, a végén pedig csökke-

nik az étvágya s így abrakot még szívesen elfogyaszt, de nagyobbmennyiségű szálást már nem.

A napi adagot télen 2, ősszel és tavasszal 3 részre osszuk s így naponta kétszer, illetőleg háromszor etessünk. Fontos, hogy rendszeren (naponta legalább kétszer) itatva legyen a hizó. Ne feledkezzünk meg a konyhasóetetésről se; naponta 1 hizóra 50 gramm marhasót számítsunk.

A hizálás eredményessége attól is függ, hogy az ökrök ete és után teljes nyugalmat élvez-e vagy sem. Ezért istállója csendes, jól almózott, nem túlmeleg legyen és ne legyen benne sok légy.

A hizálás elején naponta 2 kg. súlygyarapodás is mutatkozik, 6—8 hónap múlva pedig már csak 0,5—0,7 kg. Ha így a hizálás egész tartamán kereken 1 kg. napi súlynövekvést érünk el, akkor a hizlalással meg lehetünk elégedve. Ha már a vége felé 0,5 kg. súlyszaporulat se mutatkozik, akkor a hizót adjuk el. Kivételt azon esetben tehetünk, ha a mérsáros azzal biztat bennünket, hogy a további hizlalással elérhető húsmínőség javulása miatt 1—1 kg. élőszúlyért több pénzt hajlandó adni, mint a jelen időben. Átlag a pirostarka ökröket 6—7 hónapig szokták hizlalni.

A golyóüszögről.

Irtó: Urbányi Jenő.

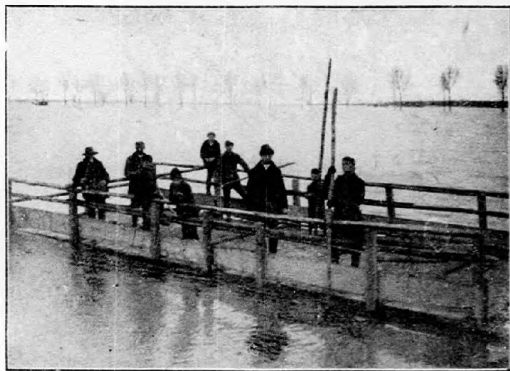
Köszvény betegségnak is nevezik. Azokon a helyeken szokott előfordulni, ahol több évig ugyanazon gabonafélt termesztik. Különösen a búzában igen gyakori. Ezen betegséget igen parányi, alig 1—2 mm. hosszú, szabadszemmel alig látható férgek, az ún. fonalféreg okozzák. A meg-támadott búzaszem rendszerint kisebb, mint az egészséges, alaktalan, sokszor gömbölyded vagy hosszúka alakú és barna vagy fekete színű. Ha átvágjuk az ilyen golyóüszkös búzaszemeket, belül sárgás-fehér porserű anyagot találunk. Ez nem liszt, hanem a mozdulatlan fonalféregnek halmaza. Száraz helyen ezek a fonalféreg a búzaszem belsejében évekig (30 évig is) mozdulatlanul életben maradnak. (Tetszhozt állapot.) Ha nedvesség éri őket, újra életre kelnek. Ha a talajban megtelepedésükre nincs alkalmas növény, évek hosszú során tetszhozt állapotban maradnak meg ott s ha később alkalmas növényhez jutnak, folytatják életmüködésüket. Így a száraz elvetett búzaszemben a talajnedvesség következtében a fonalféreg életrekel, a felfuadt szemekből kivándorolnak és a csirázó búzanövénykébe férköznek. A növényke tenyésző csúcában annak növekedésével együtt haladnak felfelé, majd a kifejlődött búzaszembe jutva kifejlődik a golyóüszög. A golyóüszköt sokan összetévesztik a búza-köszöggel, melyet nem állat, hanem egy élősködő gomba okoz. Az ilyen köszökök búzaszem belsejét nem sárgás-fehér (fonalféreg tömege), hanem fekete por (köszög spórák) tölti ki.

Védekezés: 1. Igen mélyen szántunk. Ez a legjobb védekezés, de nem minden termő talajon lehet végrehajtani, mert könnyen nyers, természetére nem használható talajt hozunk ezáltal a felszínre. 2. Vetéshez ne használjunk golyóüszkös magot. Konkolyórosztával (triórral) tisztítsuk meg tőle s ha még akkor is marad benne, akkor csávázzuk a vetőmagot. 3. Csávázásra használjunk 24 órai áztatással 150 liter víznek és 1 kg. 0,66 töménységű angol kénsavnál oldatát vagy pedig ugyanolyan töménységű formalint. A kénsav és a formalin megöli a golyóüszögben lévő fonalféregket. 4. Fonalféreges vidéken búzát sohasem vessünk. 5. Ha legjobb mégis vetünk, hosszú vetésforgót használjunk és ugyanabban a táblában búza búza után ne kerüljön. 6. Golyóüszkös búzát csak darálva etessünk fel, mert a fonalféreg nem minden állat gyomrában pusztulnak el s így a bélsárral a trágyázás alkalmával talajunkat ismét megfertőzhetjük.

Uj tejgazdasági könyv a sajt- és vajkészítésről. Nagyon sok gazda kénytelen — különösen nyáron — tejet vajkészítés útján értékesíteni. Ma azonban már a piac nagyon igényes a vaj minőségét iránt. A puha, félkenőcsös, savanydó, sok írórt tartalmazó vajat senki se veszi meg. Ezért örömmel üdvözöljük Eltétő József, sárvári igazgató könyvét: »Sajt- és vajgyártás.« Benne könnyen érthető módon le van írva mindaz, ami a jó, piacképes vaj és sajt készítése alkalmával szem előtt tartandó. A tartalmas szöveget sok szép kép díszíti és teszi még jobban érthetővé. A könyv megrendelhető kiadóhivatalunkban is. Ára 49.000 korona.

A gyümölcsfák rákfenéje vagy ráksebe. A gyümölcsfáknak ezen igen gyakori betegségét egy elősködő gomba okozza. Leggyakrabban az almán és a diófán fordul elő. A betegség úgy a fák törzseinek, mint az ágainak simahéjú részein különböző nagyságú nyitott sebeket okoz. A sebek közepén mélyedés van, mert ott a hég elpusztul, minnek következtében a mélyedés fenekén a fatest látható. A seb körül a hegesztő szövet ráncos dudorú, sáncszerű képződménnyel igyekezik a sebet benöveszteni. A hegedés azonban nem következik be, mert a gomba ezen új képződményt is elpusztítja. A sebek mindig növekednek, míg a megtámadott törzset vagy ágat végképen elpusztítják. **Védekezés:** 1. A rák-sebeket éles késsel vágjuk jól ki. Az egészséges részből is vágjunk egy keveset hozzá, nehogy a gombafonalak, melyek a beteg rész körül az egészségesbe is behatoltak, a betegséget tovább terjeszték. 2. A fa kivágott részeinek fölületét fakátránnyal vagy selejtes viasszal jól kenjük, illetve tapasszuk be, hogy külső fertőzések ne történhessenek. 3. Tenyésztésre ellenálló fajták egyedjeit válasszuk. 4. Tülkötött és igen nedves talajban, hol közel van a talajvíz, a fölszínhez ne ültessünk gyümölcsfákat, mert az ilyen talaj hajlamosítja a fákat a betegségre. 5. Mészben szegény talajokat pedig meszézéssel javítsunk meg, mert a mészhiány is közvetve elősegítheti a rákfenéjű betegséget.

A szőlő eltartása télen. (Képpel.) Azokra a fürtökre, melyeket télire is el akarunk tenni, már a szedésnél különös gondot fordítsunk. Csakis azokat raktározzuk el, amelyek teljesen meg vannak érve, de nincsenek túlérve. Hibátlan, ép, egészséges bogoyjú fürtök legyenek ezek; sem a rézgáliccal bemocskolt, sem az eső által erősen megpuhított fürtök vagy rothadó szőlő nem alkalmas eltevésre. A fürtöket hosszú kocsánnyal kell szedni. Ha a fürt egyébként megfelelne és rajta csak néhány szem lenne sérült, ezeket olóval lecsipjük. Legrégibb eltartási módszer: a fürtöknek páronként raffiára vagy fonálra fűzése. Más módszer szerint a fürtöket vízszintesben kifeszített fonálra akasztjuk föl. Ezen módszerekkel való eltartásnak az a hátránya, hogy a szőlőszemek összetörődnek. Ezen a hibán is segíthetünk a következő eltartási mód mellett: a fürtöket nemcsak hosszú kocsánnyal, de egy darabka (tiz-tizenöt centiméteres) venyigével vágjuk. Az így nyert fürtöket alkalmas módon elhelyeztük, lehetőleg nagy-szájú üvegekbe helyezük. Az üvegeket megtöltjük vízzel legalább annyira, hogy a szőlővenyige mintegy öt centiméterre beélerjen. Hogy a palackok víze

Rögöntött tutaj az árvízujtotta területen ingóságok mentésére.

TANACSADÓ

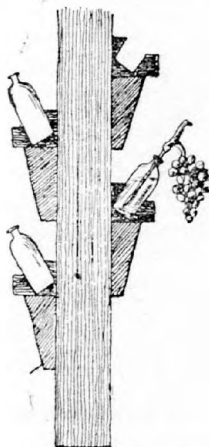
Kérjük olvasóinkat, hogy a hozzáik címzett levelekre kétezerkoronás, levelezőlapokra ezerkoronás bélyeget ragasszanak, mert a rosszul fölbélyegzett levelekről nekünk büntetőpórt kell fizetnünk, ami igen nagy költséget jelentene számunkra, miért is a hiányosan fölbélyegzett leveleket kénytelenek leszünk a földönak visszaküldeni.

Kérdés. Kötelesek-e községi előjárók a párbert végrehajtás útján behajtani? (Sz. J., Szany.) — **Felelet.** Igen, mert a párbert közdok módjára hajtandó be és ezt a községnek kötelessége az egyházi személyek részére végrehajtás útján behajtani.

Kérdés. Erdemes-e okról hízlatni és hol lehet a hízlati marhát legjobban értékesíteni? (Szövöti gazda.) — **Felelet.** A marhahízalás módját olvashatja a Vasárnap mai számában külön cikkben. Értékesítésüket illetőleg lépjen érintkezésbe a Magyar mezőgazdák szövetségével (Budapest, V., Alkotmány-utca 29.) vagy a Háztartás szövöketet hűszemével (Budapest, IX., Bakács-utca 8.) vagy a Budapesti Vásárpénztár Részvénytársasággal (Budapest, Közvágóhid).

Kérdés. Elárult borjakat hogyan lehet fölnevelni? (A. E., Tengöd.) — **Felelet.** Elárult borjút így lehet fölnevelni, hogy tehenéjete fölforralva és utána 30–40 fokra lehűve edényből itatunk vele. Ha tiszta kezünk a teje mártjuk s egy ujunkat csees formájában szájába dugjuk, akkor a csöbörből való ivást hamar megátalulja s egy-két nap múlva így issza a tejet, mint ahogy a vizet szokta a jószág. Fontos csak az, hogy a tej és az itató edény igen tiszta legyen, mert különben hasmenést kap a borjú és elpusztul. Nyolc hét után már el lehet választani és zab-bal, szénával takarmányozva tovább nevelni. — Könyvkötészet-he szükséges papírosz papírkereskedő útján rendeljen. Ha azonban a papír minőségét, méreiteit és esetleg kereskedelmi megjelölését közli, úgy kiadói hivatalunk kivételesen az ön részére megrendeli a papírosz.

Kérdés. 1. Hol van a Borászati Lapok szerkesztősége? 2. Pajork ellen miként lehet védekezni? (Palgári Olvasókör, Apostag.) — **Felelet.** 1. Budapest, IX., Üllői-út 25. 2. Földforgatók, telepítés alkalmával s mindannyiszor, amikor szemünk elé pajork kerül, azt meg kell ölni, vagy baromfiaval megetetni. A cserebogár rajzás idején semmi gyom vagy trágya ne fódje a szőlő talaját, mert a cserebogár ebbe szereti lerakni petéit, melyekből a pajork kikel s azután a földbe húzódik. Széknémezéssel is írthatjuk a pajorkokat.

A szőlő eltartása télen.

meg ne romoljon, faszéndarabkákat vagy faszénport teszünk az üvegek, az elpárolgott vizet pedig időnként pótoljuk. Természetesen olyan helyre van ezen eljárásnál szükségünk, ahol nincs kitéve a víz a megfagyásnak.

Gyümölcsfák megvédeése a nyútrágásoktól. Olcsó, de a tapasztalat szerint jó védelmet nyújt a fák törzseinek zsupszalmával való beburkolása kb. 1 méter magasságig. A nyúl ugyanis a szalmát nem szereti és hozzá még akkor se nyúl, ha semmi táplálékot se talál a mezőn. Másik, ugyancsak olcsó eljárás a fák törzseinek bekenése oly péppel, mely ottott mészből, márgás agyagból, marhaepéből és marhavérből készül. Ezt a pépet feltétlenül száraz időben és jó vastagon kell a fák törzseire kenni, mert különben az eső lemossa. Tavasszal mindkét burkot le kell vakarni, illetőleg bontani a fatörzsekről, mert repedések buvóhelyül szolgálhatnak különféle rovar-kártevőknek.

FORDSON TRACTOR

raktárról
azonnal
szállítható

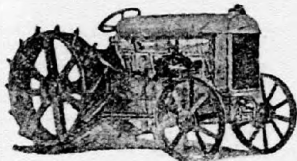
Telefon:
66-15.

HALTENBERGER VILMOS

a Ford gyárak autorizált képviselője
Budapest, VI., Nagymező-utca 19. szám.

Sürgöncy cím:
Wilford Budapest.

Speciális amerikai gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsásboronák, tárcsás szikekék, fúkaszaló, burgonya kiszedő, körfűrész berendezés.

A Faluszövetség alakuló gyűlése a mátraszöllösi kultúrház előtt.

Kérdés. 1922. évben vettem két vékás földet 50.000 korona vételárrért és az adásvételi illetéket most róttá ki a kincstár. Jöges-e ez? (K. L., Hajdúnánás.) — **Felelet.** Az adásvételi szerződést önnek kellett volna annak keltétől számított tizenöt napon belül bemutatni illetékfizetésre. Ha ezt elmulasztotta, vagy pedig az illetéket nem sürgette ki, úgy most már jogában áll az adóhivatalnak a föld mártékért véve alapul, az illetéket kiszabni és behajtani.

Kérdés. 1. Mikor valorizálják a vitéségi érmeke pótdíjait? 2. A Falu Országos Szövetség megalakítandó-e nálunk is fiókját? (Sz. K.) — **Felelet.** 1. Tervebevétték a valorizációt, de nem tudjuk, mikor valósulhat meg. 2. Önöknek is megalakulhat a Faluszövetség. Forduljanak a szövetséghez, Budapest, V., Zoltán-utca 8.

Kérdés. 1. A nyomdába szánt kéziratot hogyan kell előkészíteni? 2. Erdészeti iskolába való felvételre hol kell és hogyan kell jelentkezni és mik a feltételek? (2707. számú előfizető.) — **Felelet.** 1. Fehér papírosra írtával, írónnal vagy írógéppel írt szöveget szokás a nyomdába adni, azonban csak a papíros egyik oldalára szabad írni. 2. A m. kir. Erdőgazdasági Szakiskola (Esztergom) növendékeinek négy középiskolát kell végezniök s a főlvételi kérvényüket erre a címre Esztergomba kell küldeniök: A m. kir. erdőéri és vadőri iskola, (Királyhalom) növendékeinek legalább négy elemet kell végezniök. A főlvételi kérvényt Királyhalomra kell küldeni. Az erdőgazdasági szakiskola hároméves, az erdőéri és vadőri iskola kéteves. A jelentkezők kérvényeit az illető iskolák főlküldik a minisztériumnak s a minisztérium a főlvetettek egyes-egyesétendi gyakorlati szolgálatra beosztja a m. kir. erdőgazdaságok valamelyikéhez. Ez az egyesítendi gyakorlati szolgálat beleszámít a háromesztendi, illetve kétesztendi tanfolyamba úgy, hogy a szakiskolánál voltaképpen két esztendeig, az erdőéri és vadőri iskolánál pedig csak egy esztendeig tart a tanfolyam. A tanulmányi idő alatt a növendékek ellátásáról az állam gondoskodik.

Kérdés. Vegyeskereskedést szeretnék nyitni, hozzávaló engedélyt milyen úton nyerhetek el? (Cs. I.) — **Felelet.** Erkölcsei bizonyítvány alapján kérjen az előjáróságától hatósági engedélyt fűszerkereskedői üzlet nyitására és folytatására.

Kérdés. Köteles vagyok-e a borfogyasztást a községi eljárásságnak bevallani? (N. M., Kishárságy.) — **Felelet.** Kérdését adja elő közelebről és pontosabban, mert nem értjük, milyen esetről van szó.

Üzenet a sorsjegyekről. A. Gy., Békéscsaba. Deák-sorsjegyei nem nyertek. — Ifjú B. L., Jászberény, ifjú B. A., Túrkeve, V. A., Mecsekpáloske, P. A., Vészta. J.-i sorsjegyei nem nyertek. 3387. számú előfizető. Deák-sorsjegye nem nyert. — Több érdeklődőnek. A Hadirokkant-sorsjegyek húzását január 22-ére, a Mezőgazdasági-sorsjegyek húzását május 30-ára halasztották. — T. Imre, Söréd. Diáksorsjegyei nem nyertek. — K. J., Szellő, M. L., Szentes. J.-i sorsjegyei nem nyertek. — P. Gy., Mecsér. Diáksorsjegyei nem nyertek.

Üzenet a könyvrendelőknek. B. J., Kunágota. Laczkó-Germanus Angol nyelvtan 61.000 korona. — Brankovits: A magyar szabadságharc 33.000 korona. — Wells: A világ története, fűzve 98.000 korona, kötve 105.000 korona. — Marczali: Nagy képes világtörténet (12 kötet) 2.100.000 korona. — Tolnai: Világtörténet (10 kötet) 500.000 korona.

A „FALUSZÖVETSÉG” HIREI

Sok milliós kedvezményt nyújt a Faluszövetség traktorvásárlásánál.

Több ízben hírt adtunk arról, hogy a Faluszövetség nagyszabású gépfelszerelési akcióit indított meg és különösen traktorok beszerzésével akarja biztosítani a földreform során keletkezett új törpebirtokok jobb és olcsóbb megművelését. A szövetség a traktorokat természetesen elsősorban saját szervezeteinek juttatja, de kedvezményes áru traktort beszerezhet minden hitelképes egyén, ha évenként száz katasztrális hold olyan föld megszántását vállalja, amely a földreform során került kiosztásra, még pedig legfeljebb 80.000 K holdankénti bérszántási díj mellett. Ez az alkalom a legkedvezőbb arra, hogy a vagyonosabb gazdák gazdaságukat traktorokkal szereljék fel. A Faluszövetség a traktorok árából belföldi gyártmányoknál 15%, külföldi gyártmányoknál 10% kedvezményt nyújt s a hátralekötöttét 10% százalékos kedvezményes kamat mellett három év alatt, félvéri részletekben törleszthető. A Faluszövetség lehetőséget nyújt arra is, hogy bármely belföldi vagy külföldi gyártmány beszerezhető legyen. E tekintetben a vásárolni óhajtó kívánsága irányadó. A traktorok febrár hó folyamán már kiosztás alá kerülnek. A kedvezmény a Hart-parr traktoroknál 11—14 millió, a Cietrac traktoroknál 12.500.000, a WD traktoroknál 12.877.000, a Cormick petroleum traktoroknál 13.900.000, a Fordson-traktoroknál 7.000.000, a Wendenstocknál 14.700.000, a Schlick-Nicholson gyártmányú traktornál 20—21 millió, a MÁV gépgyári traktornál 28.800.000, a Case-traktornál 13.800.000. Bővebb felvilágosítást nyújt a Faluszövetség. (Budapest, V., Zoltán-u. 8.)

A Faluszövetség részt vesz a jövő évi embervédelmi és egészségügyi kiállításon.

A Faluszövetség nagyban készülődik a Budapestén tavaszal megnyíló nemzetközi egészségügyi kiállításra, amelyen a szövetség egy mintaszertű falu kisebbített mását mutatja be. Elsősorban az egészségügyi szempontból helyesen épített falu képét adja, de szemléltető útmutatást nyújt a mintafalu a tekintetben is, hogy a gazdasági és szépművészeti szempontokat hogyan kell szem előtt tartani.

KÖZÉRDEKŰ TUDNIVALÓK

A paprika.

Mindenki azt hiszi, hogy ez ősi eredetű fűszere a magyar konyhának. De nehéz is elhinni, hogy ez a ma nélkülözhetetlen fűszerszám is az újabb idők szerzeménye. Hogy így van a dolog, erre elég, ha régi szakácskönyveket forgatunk. Hemzseg azokban a szerencsedivórig, fehér bors, fekete bors, gyömbér, fahéj, zsálya, borókamag, babérlevél, torma, menta, majoranna, petrezselyem, paszternák, kapor, koriandrom, szegfűszeg, sáfrány, de a paprikának sehol semmi nyoma. 1793-ban jelent meg a Rontó Pál című vers, melynek keresztülől lakzi leírása a magyar nemzeti éledelek hosszú listájára, de ott is csak:

Minden étel vala jól meg safrányozva,
Nemely meg szályázva vagy rozmaringozva,
Híntettek azokra bőven borsot s gyömbért,
Mivel a fűszerszám tisztább meg a vért.

Itt sincs szó paprikáról sehol. Az első nyoma annak, hogy paprika van s azt használták is erősen, 1831-ből való, mikor a kolerajárvány idején a betegség ellen „paprikás pályinkával” védekeztek sokan. Úgy, hogy minden valószínűség szerint általános használatra csak a XIX. század közepén kezdődik. Hozzánk a Balkán-félszigetről hozták be, először az Alföldre, Szeged vidékére. Viszont azonban magyar találmány a paprika porrá őrlése. Az országghidító útra a paprika Szegedről indult, méltán viseli tehát ma is büszkén a legfinomabb minőségű a szegedi nevet.

A gyűjtője felfedezése.

Ma már senkinek se jut eszébe, mikor vígan rágyújt a pipára vagy szivarra, vagy cigarettára, hogy azon törje a fejét, milyen nagy dolog is volt az, mikor az acél-kova-tapló helyett forgalomba került a kénés gyűjtő. Még kevésbé török a fejüket azon, hogy ki is volt ennek a felfedezője. Pedig érdemes tudni s észben tartani, mert magyar ember volt, Irinyi János, aki Nagylétán 1811-ben született. A bécsi politechnikumra ment tanulni. Ő maga a találmány alap gondolatát így mondja el: «Egy alkalommal Meissner, a kémia tanára előadást tartott. Egy üvegmozsárba ólomhiperoxidot kevert össze kénvirággal s azt dörzsölgetve, azt ígerte, hogy meg fog gyulladni. Mikor ez nem történt meg, hamar eszembe jutott, hogyha kén helyett foszfort vett volna, ez már régen égne. *Ebből áll a találmány.* Egyik társamnak mondtam, hozzon nekem ólompirít, választóvizet s foszfort. A foszfort forró vízben oldottam fel. Kihűlés után az ólompirral s arabmézgával — hogy a fára jól ragadjon — összekevertem s tíz szál kis fára rákentem és száradni az ablak párkányára tettem. Este aztán több társam előtt ki is próbáltam. Egy F. nevű fiatal ember azt a tanácsot adta, hogy vegyek rá privilégiumot!»

Íme így lett gazdagabb a világ egy egyszerű találmánnyal. Az már aztán megint jellemző dolog, hogy Irinyi János nem kért szabadalmat, hanem átengedte a gyártás jogát Romer Istvánnak, a gazdag bécsi kereskedőnek, aki nagy vagyont szerzett magának, Irinyi János pedig szegény maradt. Romer persze szabadalmat kért s 1836-ban gyárat alapított. Később, 1840-ben, maga Irinyi János is — úgy lászik, megbánta elhamarkodását — alapított Pesten gyufagyárat, de belebukott. Nem bírta a versenyt az ő találmányán meggazdagodott Romerrel.

A gyufa feltalálásának dicsőségéért sokan versengenek németek, franciák, angolok. A mi nagy büszkeségünk az, hogy magyar ember volt a feltaláló, csak hogy így vagyunk vele, mint maga a feltaláló, nem tulajdonítunk neki nagy fontosságot. Pedig épen ma, amikor oly sokat emlegetik a műveltséget, tudományt, nem utolsó dolog, hogy a magyar tudomány, a magyar ész a gyűjtője feltalálója.

A kénés gyűjtő kiment a használatból, az úgynevezett svéd gyűjtő kiszorította. Az első ilyen gyufagyárat 1845-ben Jönköpingben állította fel Landström. Ennek a gyufának gyártásánál az a fontos, hogy nem közönséges foszfort használják, hanem úgynevezett amorfoszfort, mely a közönséges foszforból állítható elő hevítés által. Nagy előnye az, hogy nem gyúlékony, nem mérges s minden veszély nélkül lehet vele banni. Így a munkások — akik a gyufagyárakban dolgoznak — nincsenek olyan sokféle betegségek, veszedelmek kitéve, mintha közönséges foszforral dolgoznának.

A burgonya.

Egy asztralórl sem hiányzik soha. A gazdasszonyok nem is tudják, mit tennének, ha burgonya nem volna. Sülve, főve, százfélé alakban készítve nélkülözhetetlen élelmiszere szegénynek-gazdagnak egyaránt. Szinte nehéz arra gondolni, hogy mit csináltak, mikor még a burgonyát nem ismerték! Pedig csak a XVIII. század közepén kezdtek nálunk termelni a felső vármegyékben. Nagyon nehezen ment az elterjesztése, mert rossz hírt keltezték e hasznos növénynek. Azt mondták rá, hogy mérges. Hát a zölde csakugyan nem enni való. Egy borsodmegyei földbírtokos jó darabot ültetett burgonyával. Mikor aztán már a gumók megnöttek alatta, hírül vitték neki, hogy lopják az emberek. «Hálisten — kiáltott fel — csakhogy lopják már!»

De nemcsak nálunk, másutt is nehezen ment az Amerikából behozott gyümölcs népszerűsítése. Franciaországban, hogy a figyelmet felhívja rá, XVI. Lajos király, a burgonya virágját díszül a kalapjára tűzte udvari ünnepségeken. Így aztán utánozták s a virágja után gyümölcseit is megszokták.

Az állatidomítás nagyszerű példája.

Hatvan darab hároméves magyar tenyészbikát adnak el a Hortobágyon.

Állattenyésztésünk fejlesztése szempontjából különös figyelmet érdemel a «*Debrecen-Hortobágyi Magyar Tenyészbikatelep Legeltetési Társulat*» munkálkodása. Ez a gazdaintézmény a magyarfajú szarvasmarha tenyészszivonálnak fokozását tűzte ki céljául. Csonka hazánknak még igen sok olyan vidke van, ahol a magyarfajú tenyésztése igen indokolt és jövedelmező. Hortobágy különben is a magyarfajú kitenyésztése szempontjából tipikus jelentőségű és az itten tenyésztett állatok a továbbtenyésztésre már ezen oknál fogva is igen alkalmasak. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara ezúton is kiváltképen felhívja a gazdaközönség figyelmét, hogy az apaállataik beszerzése előtt tekintsek meg ezt a telepet, ahol most hatvan darab hároméves tenyészbika kerül eladás alá. Érdeklődők forduljanak a Debreceni Városi Gazdasági Egyesület, (Debrecen, Piac-utca 61.) címén a bika-telep vezetőségéhez. A telep Nagyhortobágy állomástól egy óra távolságra van.

Vitézek vizsgálja a karcagi földművesiskolában.

A jársági, bihari és hajdusági vitézek számára minden évben két négy-negyhetes gazdasági tanfolyamot rendez a karcagi földművesiskola, ahol a telkes vitézek kiképzést nyernek a talajművelésben, okoskerti mezőgazdasági kermelésben, állattenyésztésben és kertészetben. Az idei első tanfolyam vizsgálja a napokban zárult le. Ezen az ötödik tanfolyamon tizenhárom vitéz vett részt, még pedig Besenyi János, Csapó István, Gall Lajos, Jakó Lajos, Horváth János, Körtvélyesi Imre, Kozma Károly, Lukács János, Nagy Károly, Papp Imre, Papp Miklós, Szendrői Ferenc és Varga Sándor. E vitézek vitézi telke 15–20 hold között változik. A vitézek vizsgáján a földművelésügyi miniszter is képviseltette magát s a hajdusági vitézi szék részéről vitéz Nagy Pál tábornok, a szolnokmegyei vitézi székét pedig vitéz Csáky József vitéz jelen. A vitézek a föltéti kérdésekre meglepően szabatos feleleteket adtak. A vizsga után Pesty Pál miniszteri biztos nagy elismeréssel szólt a tantestület és a vitézek munkájáról, a vitézek nevében pedig Gall Lajos szerepi vitéz mondott köszönetet.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

IA hú munka jutalma.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara hét olyan derék gazdasági munkásnak és cselédnek, akik hosszú idő óta foglalkoznak ugyanazon gazdaságban, díszes kitüntető okleveleket és egyenként 500.000 koronás jutalmat adományozott. A ünnepeket névsora: Nagy Gábor bérés (Debrecen), B. Nagy Sándor első bérés (Nádudvar), Malus Ferenc számadó gulyás (Sarkad), Kovács Mátyas gulyás (Békés), idősebb Bodogh Béni gazdasági cseléd (Tiszadob), Czubor Sándor mezőgazdasági munkás (Darnó), Antal Joachim gazdasági kertes (Besenyőszög).

Óvakodjunk a fedezeti váltóktól.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara az érdekelt gazda- és haszonbérletársadalom figyelmébe ajánlja, hogy terményeiket csak teljesen megbizható cégeknek adják el és csak olyan formában és módon, amelyek mellett anyagi károsodás nem érheti őket. Óvakodjanak az olyan határidős szállításhoz kötött eladástól, amikor előleget csak úgy kaphatnak terményük árára, ha fedezeti váltót adnak, mert ily formában történt eladások esetén igen könnyen állhatnak elő a gazdák károsodását előidéző körülmények. Ha valamely ily ügyben tájékoztatlanok és aggályuk van, forduljanak a községben levő Hangya vezetőjéhez, a községi jegyzőhöz vagy levelben a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarához (Debrecen, Hunyadi-utca 10.), ahol díjtalanul tájékoztatást fognak kapni a Kamara tanácsadó irodájától.

Fűzladugványbeszerzés.

A m. kir. földművelésügyi minisztérium Növényvédelmi és Növényforgalmi irodája a fajtiszta nemes fűzladugványok megrendelési határidejét 1926. évi január hó 31-ig meghosszabbította. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara erről a gazdaközöniséget azzal értesíti, hogy a megrendelések főtnevezett irodához (Budapest, IX., Lónyay-utca 7.) intézendők és pedig egyszerű levél alakjában, tehát okmánybetyeggel ellátott kérvények benyújtása fölösleges. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara ezúton felhívja a gazdaközöniség figyelmét a nemes fűz termelésének jelentőségére, nevezetesen arra, hogy e révén egyrészt kihasználatalanul heverő árok, part stb. területek hasznosíthatók, másrészt a fűveszűk földolgozása a téli hónapokra igen jó munkaalkalmat nyújt.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara összefoglaló jelentése az elmúlt évről.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara az 1925. év lezártával terjedelmes jelentésben számol be az elmúlt év mezőgazdasági mérlegéről. Megállapítja, hogy a több termék ellenére a gazdák adósságai növekedtek, a hitelviszonyok rosszabbodtak, a gazdák élet-színvonala összehúzódott, a földberek és földárak leszállottak, bizonyítékul annak, hogy az, aki csak a terméseredményeket nézi, az ország mezőgazdasági viszonyairól tökéletes képet nem alkothat. A jelentés szerint a mezőgazdaság legalább is a béketermelést igyekszik megközelíteni. Ezt bizonyítja az, hogy emelkedett a műtrágyafogyasztás. A természetlagok eredményeit lényegesen csökkentik a lehetetlen értékesítési viszonyok. Ezeknek eredménye, hogy csökkentek az állatok és hogy a piacokra hízlatlan vágóállatok kerülnek, lévén a hízlatlan nem jóvedelmező. Viszont azonban a termelési költség nem csökkent. A munkabérek ugyan nem mutattak nagy eltéréseket, de a mezőgazdaság ipari szükségleteinek árai változatlanul magasak voltak. Súlyos nehézséget

okoz kereskedelempolitikai hálózatunk kiépítetlen volta. Örvedetes tény azonban, hogy minden nehézségek ellenére kivételünk növekszik. A közterhek emelkedésének tudható be, hogy egyes gazdák ingóságaitól, majd pedig földjüktől is kénytelenek megválni, az eladó birtokok száma növekszik, vevő azonban nem jelentkezik, bár a földárak lényegesen csökkennek. Súlyos a bérlők helyzete is, kik közül szintén sokan hagyják el bérletüket még lejárta előtt.

Érdekes évfordulók 1926-ban.

A múlt évben, 1925-ben Petőfi, Jókai és Széchenyi évfordulókat ünnepelt a nemzet. Száz éve volt, hogy Széchenyi István gróf mekezte nemzetmentő működését s megalapította a Magyar Tudományos Akadémiát s száz éve volt, hogy Petőfi Sándor, a legnagyobb lírai költő és Jókai Mór, a legkiválóbb magyar regényíró született.

A reánk köszöntött 1926-os év sem szűkölködik évfordulókkal. Ezek közül felemlítendők a következők: 1826-ban született Gyulai Pál kiváló költő, író és kritikus. 1876-ban, tehát ezelőtt ötven évvel halt meg a haza bölse, Deák Ferenc, akiről mindenki tudja, hogy a királytól semmiféle kitüntetéssel nem fogadott. Neki se cím, se rang nem kellett, megmaradt egyszerű szerény polgárnak, mikor választhatott volna címekben, rangokban. Igaz, hogy olyan rangja volt, aminőt földi uralkodó senkinek nem adhat. A haza bölseje címet szerezte meg magának.

1326 március 5-én, hatszáz éve született a legnagyobb magyar uralkodók egyike, Nagy Lajos. Ő alatt érte el hazánk területileg a legnagyobb kiterjedést. Három tenger mosta a határait: az Adriai-tenger, Fekete-tenger és a Keleti-tenger. A visegrádi kongresszuson ő tett igazságot Középeurópa uralkodóinak vitás ügyeiben.

1676 március 27-én lesz kettőszázötven éve, hogy II. Rákóczi Ferenc fejedelem született. A nagy Rákóczi, kinek nevéhez fűződik a szécsényi, az ónodi országgyűlés, aki itthagyta a fejedelmi vagyont, de belenyugodni nem tudott abba, hogy népe szolgátságba süllyedjen. Idegenben halt meg, Rodostóban s most is idegenben pihen, Kassán, a legmagyarabb magyar.

1526 augusztus 29-én lesz négyszáz éve, hogy Mohácsnál a törökök szétszörték a magyar hadakat, hogy II. Lajos király a Csele-pataokban elveszett, hogy darabokra tépték szép Magyarországot. Négyszáz év után ismét szétépve a magyar haza, idegenek dúskálódnak kincses Erdélyben, erdős Felvidéken, gazdagon termő bánáti, bácskai rónákon. Négyszáz év múltán megint új honfoglalás vár reánk. Hisszük, hogy most, mint oly sokszor, a magyar kitartás, hűség fog diadalmaszkodni és ismét magyar lesz a Kárpátoktól körülölelt föld minden röge.

Rendőrkutya-verseny.

A francia frankhamisítók. Napok óta nagy meglepetéssel fogadta mindenki a francia ezerfrankos bankjegyek hamisításáról szóló híreket. A hamisítókát, illetőleg a hamis bankjegyek terjesztőit — *Jankovich Arisztid* ezredest, *Marsovszky Györgyöt* és *Mankovics Györgyöt* — *Amszterdamban*, Hollandiában csípték el. Mivel mind a három magyar, a francia rendőrség a nyomozás lefolytatása végett a budapesti főkapitánysághoz fordult s elküldötte ide a maga rendőri közegeit is, hogy a nyomozásban útmutatással szolgáljanak. Nyilvánvaló volt, hogy az elfogottak nem egymagukban hajtották végre a bűnös eszelekményt, hanem egy jól megszervezett társaságnak kell a háttérben meghuzódnia. Budapestről vidékre ágaztak a szájak, a sárospataki ősi kastély felé s ennek útmutatása alapján letartóztatták elsőben *Rába Dezsőt*, *Windschgraetz Lajos* herceg titkárát, *Kovács Gáspárt*, a komornyikját, sőt nem sokkal utóbb magát *herceg Wind'schlag atz Lajost*, akinek nehéz anyagi helyzetéről — *kürtüzása, költekezése alapján* — a *beavatottak* már régen tudtak. Hihetetlen meglepetést keltett ez a fordulat, amit még fokozott, hogy *Nádossy Imre* országos főkapitányt állását felfüggesztették s ellene a *jegyelmi vizsgálatot elrendelték*, a *hivatalos híradás szerint* *hivatali ténykedéseiből elkövetett mulasztások miatt.* Ezeket a mulasztásokat abban látják, hogy *Jankovich Arisztid* az ő ajánlása alapján kapta meg állítólag a futár-vizumot, mellyel kiutazhatott s magával vihette a hamis ezerfrankosokat *Amszterdamba*. Magának a bűnesetnek rövid krónikája a mai napig ez. Amit hozzá kell tennünk, az abból az elszőrnyedésből fakad, melyet némelyeknek az a törekvése idéz elő, hogy *ezt a közönséges, galád bűneszelekményt a nemzeti eszmevel akarják összeköttetésbe hozni, úgy tüntetve fel a dolgot, mintha a magyar ügy szolgálatában akarták volna keresztülvinni ezt a nagyszabású pénzhamisítást.* Ez ellen tiltakozni kell minden jóérzésű embernek. A nemzeti gondolatot beszennyezni nem szabad, nem lehet. És minden becsületes embernek csak egy lehet a meggyőződése: *a bűnösöket állítsák a büntető törvények elé és nem lehet mentőök senkinek se hivatali, se társadalmi állása, mert a pénzt akár olaszliszkaí rabbieseméték hamisítják, akár a külvárosok csirkefogó tanyáin, akár előkelő helyeken, az egyformán pénzhamisító. Tehát közönséges bűnös.*

Megszüntetik a katonai ellenőrzést. A nagyhatalmak épúgy, amint Németországgal és Ausztriával szemben is megtörtént, néhány nappal ezelőtt a magyar kormánnyal közölték azokat a kívánságokat, amelyeknek teljesítése után a *katonai ellenőrzés jelenlegi rendszere meg fog szűnni.* A magyar kormány már ismételten sürgette a katonai ellenőrzés megszüntetését, tekintettel arra, hogy Magyarország minden tekintetben teljesített a békeszerződésnek a leszerelésre vonatkozó pontjait, amiről az itt időző ellenőrző bizottság is meggyőződést szerezhetett. Magyarország ellenőrzése eddig főként azért nem volt megszüntethető, mivel a *kisántánt állandóan hamis jelentéseket tett a nagyhatalmaknak Magyarország jegyverkezéséről*, amelyekről aztán mindig kiderült, hogy teljesen alaptalan vádakon alapultak. Ezek a rosszindulatú jelentések késleltették az ellenőrzés megszüntetését.

A földmivélsügyi minisztérium új ügy- és személybeosztása. A földmivélsügyi minisztériumban január 1-én új ügy- és személybeosztás lépett életbe. *Tahv* Jakab dr. és *Kaán* Károly államtitkárok nyugalmabavonulásával az államtitkári hatáskör *Schandl* Károly dr. politikai államtitkár és *Mayer* Károly dr. helyettes államtitkár között oszlik meg. *Schandl* Károly dr. államtitkár felülvizsgálata alá tartoznak a mező- és közgazdasági, a külforgalmi a vízügyi, a földbirtokpolitikai, a szakoktatási és kísérletiügyi főosztályok, valamint a mezőgazdasági érdekképviselet és a gazdasági felügyelőségek ügyosztálya, a szőlészeti és borászati ügyosztály, a mezőgazdasági üzemek és a vadászati ügyek. Az elnöki osztály élére *Grabovszky* Miklós miniszteri tanácsos került.

Kiépítik Szabolcsmege útjait. Szabolcsvármegye területén *harmincöt méternyi közutat építettek*, amelynek Tiszarök és Tiszadob közötti szakasza tizenöt kilométer hosszú. Az útépítés további programjába felvettek a megye úthálózatának teljes kiépítését, amelyre huszonöt évre szóló tizenegy százalékos külföldi kölcsönt vesz fel a vármegye. E kölcsön segítségével még *négyszáz kilométer hosszú út építését tervezik* és ezzel Szabolcs vármegye közötti hálózata ezerkétszáz kilométert fog kitenni.

A tüdőbaj, sajnos, nagyon el van terjedve hazánkban. Lapunk mai számában a Fulgner-cég hirdeti egy könyvet, melyet az érdeklődők ingyen megkaphatnak.

Vihar után...

Legutóbb Amerikában olyan óriási vihar rombolt, hogy a haditengerészet hét repülőgépe pusztult el.

OLVASÓINKHOZ!

Január hó 15-én új előfizetést nyitunk, aki tehát szíven viseli a kiszáradt, földműves- és kisiparostársadalom, valamint a saját érdekét, aki a vasárnapját nemcsak kelmessé, hanem tanulmányosságá és hasznossá akarja tenni, az fizessen elő a **Vasárnap**-ra.

A **Vasárnap** legkisebb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

A **Vasárnap** a legolcsóbb hetilap, mert félelvi előfizetés mellett csak 1192 K-ba kerül egy példány.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

negyedévre	16.000 K
félévre	31.000 K
egész évre	62.000 K

A **Vasárnap** kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.

Fölkérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetése január hó 15-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lap felhasználásával megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

Már megjelent a **Vasárnap** 1926. évre szóló naptára, többszínnyomatú, művészes borítékban, gazdag tartalommal, a szöveg között színes képekkel díszítve. Mindenki, aki egy évre előfizet a **Vasárnapra**, karácsonyi ajándékkul ingyen és bérmentesen kapja.

Nagyatádi Szabó István síremléke. Ismeretes, hogy nem sokkal nagyatádi Szabó István halála után megalakult a *Nagyatádi Szabó István Emlékbizottság*, mely országos gyűjtést indított a magyar nép történelmi szerepü vezérének és jövőjének síremlékére. A gyűjtés igen szép sikerrel haladt, nincs falu, amelynek népe ne ajánlotta volna fel adományát s ma már kétségtelen, hogy a kiszáradtársadalom lankadtalan adakozókedve lehetővé teszi, hogy a magyar nép olyan emléket állítson a nagyatádi temetőben nyugvó vezér hantjára föl, amely méltó lesz Szabó István emberi és államférfiúi nagyságához. Önmagát is megfizeteli a magyar nép, amikor ernyedetlen áldozatkészséggel és szeretettel siet összeadni a síremlék felállításához szükséges milliókat. A belügyminiszter a Nagyatádi Szabó István Emlékbizottság gyűjtési engedélyt 1926. december 26-ig meghosszabbította.

Új vasútvonal. A Magyar Királyi Államvasutak igazgatóságának közlése szerint a debreceni üzletvezetőségéhez tartozó *Mátészalka—Kocsárd—Fehérgyarmat—Zajtli* közötti új vonalat 1926. január elsején átadták a közforgalomnak. A forgalmat egyelőre csak nappal, Mátészalkáról 9-40 órakor induló és ellenirányból oda 16-26 órakor érkező vonattal bonyolítják le.

Hat hónappal meghosszabbították a tatarozási kedvezmények határidejét. Mint ahogy a házbirtokosok közül sokan saját hibájukon kívül estek a tatarozási kedvezményektől, az Építőmesterek Ipartestülete a pénzügyminiszterrel a tatarozási határidőnek meghosszabbítására kérte. A pénzügyminiszter megbízásából a székesfevárosi adófelügyelőség most a Budapesti Építőmesterek Ipartestületéhez rendeltetést küldött, amelyben értesíti, hogy a tatarozási határidő meghosszabbításának nem előfeltétele az, hogy a tatarozás az 1925. évben megkezdessék. Egyben közli, hogy a vonatkozó törvény alapján a pénzügyminisztérium csupán arra kapott felhatalmazást, hogy a tatarozási határidejét az 1925. év elteltétől számított hat hónappal meghosszabbítsa. A meghosszabbítás tehát az 1926. évi június hó 30-ig terjedhet.

Ne ijedjünk meg! A budapesti *Groszmann Mór* cég az 1895-ik évből származó különvességeinek behatását átengedte a *Hegyi-fő* bankháznak. *Groszmann*, hír szerint, 40.000 békebeli adósa volna. A bankház most felszólította ezeket, hogy aranykorona értékben, valorizáltan fizessék meg tartozásukat. Ha az adós nem jelentkezik, újabb felszólító levélben már perrel fenyegettek. Úgy halljuk, hogy azok közül a kismembek közül, akik részletre vásároltak a *Groszmann*-cégnél és egy-két részlettel adósk maradtak, a perrel való fenyegetődzéstől megijedtek és kifizették a valorizált követelést. Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogyha közöttük vannak olyanok, akik ebben az ügyben vagy más hasonló ilyen ügyekben érdekeltek, a fenyegetést ne ijedjenek meg, hanem forduljanak szerkesztőségünkhez jogi tanácsért, amellyel előfizetőinknek és olvasóinknak készséggel szolgálunk.

Egy tanító számos kisleányt megromtott. Nagy Béla fonyódi segédtanító gyalázatos bűncselekmények egész sorozatát követte el, melyet most véletlenül lelepleztek. A gondjaira bízott nyolc-tíz éves kisleányok közül mintegy *harmincat megromtott*. Kiderült, hogy két év óta folytatta a bűnös üzelmét. A nép meg akarta lincselni, de a csendőrség neszt vette s megbilincselve titokban a kaposvári ügyészségre szállították a vadállatias tanítót, aki elveszi méltó büntetését.

Aki a véret áldozná Blahánéért. A lábadózó beteg *Blaha Lujza* felé öszinte részvétellel és szeretettel fordul az ország. A nagy művésznő rajongói közül jelentekett most egy asszony és felajánlotta, hogy szívesen ad vértől Blahánénak, ha a nagyszasszony egészségét vértámással vissza lehet szerezni. A megható áldozatkészséget nem vették igénybe, mert a baj nem olyan természetű, hogy erre szükség lenne.

Üngyiköz lett, mert nem jött meg a várt levél. A karácsony előtti napokban üngyikösságot követelt el *Vendl Károlyné*, egy elhunyt kultuszminiszteri tisztviselő özvegye. A feltűnően szép asszony megmérgezte magát s bár még életben volt, amikor tettét észrevették, mégsem sikerült rajta segíteni. *Vendl Károlyné* ezelőtt hét évvel ment férjhez. Alig egyévi házasság után férje tüdőgyulladásban meghalt. Azóta gyászolta férjét s csak a legutóbbi napokban vetette le a gyászruhát. Ekkor *Vendl Károlyné* megismerkedett egy századossal, aki azonban rövid ismeretség után nem találkoztott többé az özvegyvel. *Vendl Károlyné* emiatt búskomor lett s a századostól valamilyen levelet várt. Az üngyikössága előtti napon is egyre érdeklődött a levél után, amely azonban nem jött meg. A szerencsétlen asszony erre elkövette üngyikösságot, amit épen akkor vettek észre, amikor a várva-várt levél megérkezéséről értesíteni akarták.

Aki egy emberöltőn át nem volt a szabadban. Különös eset tartja igazalomban *Szatmár köz*énél. Egy jelentéktelen ügyben beidéztek a rendőrségre *Pásztor Rózi*si hatvan év körüli magánözönét. Az idős leány azonban nem jelentkezett, hanem levélben kérte, hogy otthon hallgassák ki, mert *szent fogadalomból nem hagyja el a házat*. Teljesítették kérését s elmondta, öngy ezelőtt negyven évvel csodás álmot látott, melyben egy égi hang azt mondta, hogyha lemond a földi örömről, biztosan eljut a mennyországba. *Negyven év óta nem lépte át háza küszöbét és a szomszédok látták el csekély élelemmel.*

A világ legnagyobb motorhajója. A Trieszt melletti *Monfalcone*-ban a napokban bocsátották vízre a világ legnagyobb motorhajóját. A hajót *Giovanna* olasz hercegnő *Saturnia* névre keresztelte. A *Saturnia*, amelyet a *Cosulich*-vonal részére építettek, 25.500 tonnatartalmú, 193 méter hosszú és 24 méter széles. A hajó 3000 személyt és 9000 tonna árut fogad be. A hajó motorjai 33.500 lóerősek. Trieszt és Dél-Amerika között tizenhárom nap alatt fogja megtenni az utat.

Hármas szerencsétlenség egy vadászaton. Az iglótutai vadászársaság karácsony másnapján a határban nagy hajtóvadászatot rendezett. Már lefutják a vadászatot, amikor *Buchsterbier*, volt városi végrehajtó özet vélt megpillantani. Felkapta a puskjáját és belelőtt a bokorba, amely mögött az özet sejtette. Embri jai-kialtás volt a felelet, mert a sörét három embert talált el. Ezek közül *Alexi Gusztáv* azonnal meghalt. *Farkas Belának* a lágyékába furdott öt sörét és súlyos sebesülést okozott. *Bettmann Miksa* pedig könnyebben megsebesült. *Buchsterbier* végrehajtó, mikor észrevette, hogy öze hűlet embert ölt, üngyikösságot akart elkövetni, de kicsavarták a fegyvert a kezéből.

Hogyan szerencsétlenek diákokat az oláh tanítók? Az erdélyi *Magyaródon* az elemi iskolai tankötelesek a magyar felekezeti iskolákat látogatják. Az oláh állami tanító, mivel ezek között nem talált a maga iskolája számára való „anyagot”, mozgósította a csendőrséget. Az oláh csendőrök sorra járták a falut és minden négy-hat éves magyar gyermeket elhurcoltak otthonából és az oláh iskolába vitték. Az özi oláh tanító most azt hirdeti, hogy a magyar gyermeknek tavaszig meg kell jár tanulniok írni, olvasni oláhu. Az erdélyi magyar közvélemény föl van habórodva az újabb erőszakosság miatt.

Meghalt a soffőr a szágulód autóban. *Zsoldos László* igazgató, a szentesi *Zsoldos*-ipartelep vezetője, soffőreje, *Almássy Sándor* és egyik hivatalnokával együtt autójában a társaság egy másik vállalatához Újkércsére ment. Mikor *Csongrádot* elhagyva *Gáter* községhez értek, *Zsoldos*, aki szorvezendős autóbilázó, maga vette át a kocsit vezetést. Kis idő múlva megszólította a mellett ülő soffőrt és feltűnt neki, hogy az előrebukott fejfel ül és nem válasszol. Megállította a kocsit és észrevette, hogy a soffőr szorvezése is megállt. A soffőr szorvezélődésben meghalt s így a kocsit utasai kizárólag annak a szerencsés véletlennek köszönhetik megmenekülésüket, hogy nem a tragikus véget ért soffőr, ulti a kormánykerészt.

A rokkantak fölemelt illetményei. Januárban már a fölemelt járadékokat kapják a rokkantak, amely évi járadék a következő: *Legénységi állomány:* 25 százalék 144.000, 50 százalék 1.200.000, 75 százalék 4.800.000, 100 százalék 12.000.000. *Altiszt, iparos, kereskedő, gazda:* 25 százalék 144.000, 50 százalék 1.800.000, 75 százalék 7.200.000, 100 százalék 18.000.000. *Tiszt, önkéntes:* 25 százalék 288.000, 50 százalék 2.400.000, 75 százalék 9.600.000, 100 százalék 36.000.000. *Az özevyi járadék:* legénység után 720.000, altiszt után 1.440.000, tiszt, önkéntes után 2.400.000. *A szülötlen árvaik járadéka:* legénység után 480.000, tiszt, önkéntes után 840.000, a hátramaradt szülők, nagyszülők és szülötlen testvérek járadéka: legénység után 360.000, tiszt, önkéntes után 720.000. *A nevelési pótlék:* a gyermekek után havonként: a 25 százalékos hadirokkantaknál a legénység és tiszt után egyformán 6000 korona, 50 százalékos rokkantaknál: legénység 6000, altiszt 9000, tiszt 12.000, 75 százalékos rokkantaknál 20.000, 30.000, 40.000, a 100 százalékosoknál 50.000, 75.000, 100.000. A legénységi állományú özevgyek minden gyermek után havonként 8000 koronát, az altiszt özevgye 11.000 koronát, a tiszté 18.000 koronát kap. *Rokkant legénység és altiszt van:* 25 százalékos 34.536, 50 százalékos 19.329, 75 százalékos 5679, 100 százalékos 2020. Tiszt van 25 százalékos 1150, 50 százalékos 840, 75 százalékos 366, 100 százalékos 110. Eszerint 64.030 hadirokkant van most mindössze Magyarországon. Hadiözevgy van legénység után 59.292, altiszt után 11.340, tiszt után 9600. Árva van legénység után 29.700, tiszt után 201. A hadirokkantak és hadiözevgyek gyermekeinek száma 166.698, a gondozásra szorult rokonok száma 5354.

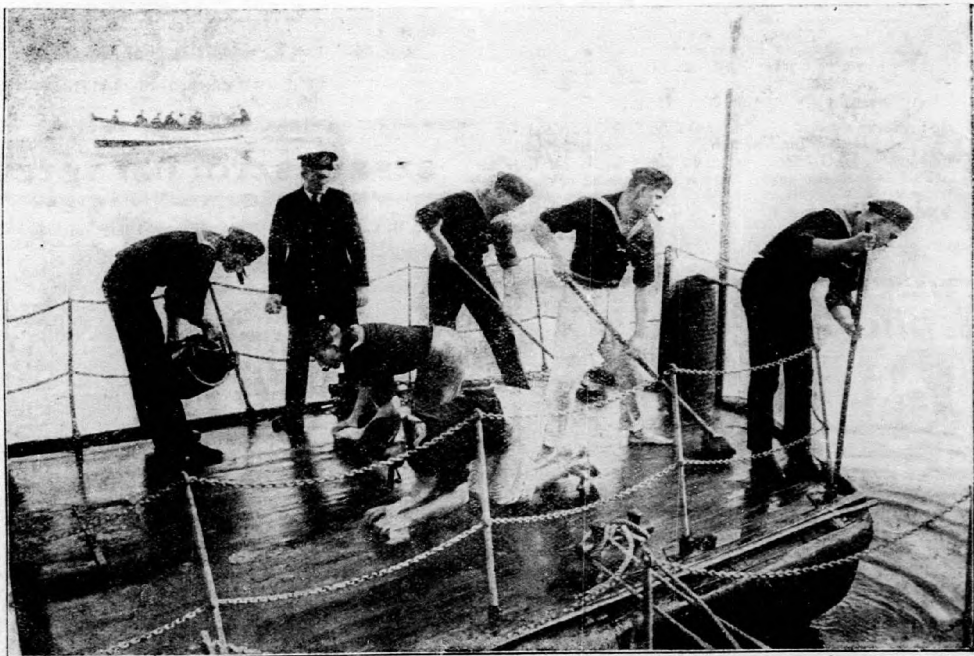
A bolsevisták agyonlőtték egy angol repülőtestet. Moszkvából jön a hír, hogy a szovjetrendőrség agyonlőtte *Kelley* angol repülőtestet, akinek a neve a világháború idején azáltal vált ismertté, hogy kémiszolgálatokat teljesített Németországban. *Kelley* a háború előtt Oroszországban élt. A háború kitörése után visszatért hazájába és belépett az angol hadirepülő csapatba. Mivel kitűnően beszélt oroszul és németül, kémiszolgálatra alkalmazták. Előbb Németországban dolgozott, majd Oroszországba ment és elhitette a bolsevik vezérrel, hogy fanatikus híve a bolsevizmusnak, így aztán a szovjetszerzetben fontos állást kapott és rendkívül értékes anyagokat szolgáltatott az angol vezérkarnak. A kommunisták leleplezték, de *Kelley* még idejekorán megsejtelte a dolgot és megszökött. A szovjettanács, mint kémét halálra ítélté és utasította a szervezeteit, hogy ahol találják, öljék meg. Bujkálása közben akadtak a szovjetrendőrök *Kelleyre* és agyonlőtték.

Egy főjegyző öngyilkossága. *Zalaszentgrót* községet nagy izgalmomban tartja főjegyzőjének, *Sztrokay Györgynek* öngyilkossága. Az ötvenöt éves főjegyző rovancsolás közben föbe lötte magát. A rovancsolásnál megállapították, hogy ötvenmillió korona hiányzik a közpénzekből. Olyan összeg, amelyet nagyon könnyen megteríthet volna szőlőbirtokának csak részbeni eladása révén is a tragikus véget ért főjegyző, aki, úgy látszik, nem tudta elviselni azt a gondolatot, hogy a rovancsolóbizottság pénzhányt állapított meg nála.

Népmozgalmunk az 1925 év november havában. Csonka-Magyarország 1925. évi november havi népmozgalma minden vonatkozásban az erős javulás képét mutatja az előző év ugyanezen hónapjának eredményeivel szemben. A kötött házasságok száma 13.144 (1924-ben 11.512). Élve született 17.656 lélek, 2309-el több, mint a múlt év novemberében. Az elhaltak száma 9.870 (1924-ben 11.480). Az elhaltak közül 3445 hét éven aluli volt, 6425 pedig hét éven felüli. A csecsemőhalottak számánál (2632) is kielégítő a javulás. Népszaporodásunk a fönti adatok egybevetésével e hónapban 7695 lelket mutat föl, míg az 1924. év novemberében felnyit sem: 3775 lelket.

Harminchat háremhölgyét megmérgezte egy török főúr és maga is öngyilkos lett. Achram bég, a legelőkelőbb és leggazdagabb török főúrak egyike, a legutóbbi napokban öngyilkosságot követett el és háremhölgyeit is magával vitte a másvilágra. Achram bég akként követte el a gyilkosságot és tömeggyilkosságot, hogy ebédhez vendégül látta magánál *harminchat háremhölgyét*. Az ebédnél feltálat ételekbe beladonnát kevertetett és maga is evett a mérgezett ételekből. *Másnap reggel a bégét és valamennyi háremhölgyét holtan találták.* Tettét azért követte el, mert a törökök megszűntették a többnejűséget.

A megőrült mozdonyvezető halála. A resciai vonatot *Winter* József mozdonyvezető vezette. Kotzán és Monion állomások között a mozdonyvezető szokatlanul idegesen kezdett viselkedni és egyszer csak a fűtő legmagyobb megdöbbenésére a mozdonyrút átmászott a szенокocsira, onnan pedig a postakocsi tetéjére kapaszkodva, sétálni kezdett a robogó kocsi tetéjén. A fűtő próbálta a mozdonyt megállítani, de még mielőtt ez a kísérlete sikerült volna, a pályatest fölött keresztbe haladó telefondrót lesodorta a kocsi tetéjéről *Wintert*. Összetört tagokkal, holtan zuhant a vonat mellé. A vizsgálat megállapítása szerint pillanatnyi elmezavar vitte a halálhozó sétára a mozdonyvezetőt.

Angol tengerésztest-növendékek megtanulják a hajómosás munkáját.

ÉRDEKES KRÓNIKA

Egy különös egyesület. Huszonöt esztendővel ezelőtt a londoni társaskörök száma egy furcsa klubbal szaporodott: a „Számozottak klubja”-val. Ebben a klubban a tagokat nem a nevik szerint iktatták be, hanem számozták őket és pedig 0—300-ig, összesen ugyanis háromszáz tagja volt a klubnak. A különös klub elnöke a 0; a többi tag pedig sorrend szerint viselte a többi számot. Minden tag kapott egy kapukulcsot, ellátva tagságának a számával és maga nyitott magának ajtót, a kulcsot pedig a klubban való tartózkodásának ideje alatt a gomlyukájában viselte. A tag a klubhelyiségre való belépése után az előcsarnokban megnyomta az ő számát viselő gombot, amely működésbe hozta a világítást az illető tag helyéhez vezető lépcsőn, a neki fönntartott helyig és asztalig. Főszájosságba a klubnak tehát az volt, hogy a tagokat nem a nevik, hanem a számjuk szerint nevezték meg, s hogy ki voltak zárva a látható pincérek és szolgák. Ha a „számok” enni vagy inni akartak, fölírták egy papírlapra, s egy csőpósta segítségével eljuttatták abba a helyiségre, ahol a szakácsok s a pincérek voltak, akik a megrendelt ételt és italt automatikus úton juttatták el az illetőhöz. A klubnak körülbelül kétszáz tagja a művészvilágból került ki, s meg volt tiltva, hogy egymással a hivatásuk körébe vágó dolgokról beszéljessenek. Aki ilyesmit megköszöntött, büntetést fizetett, valamint öt shillinget fizetett az is, aki a klub ajtaját nyitva felejtette. A londoni lapok alaposan kigyónyolták a klubot s azt írták, hogy ilyen számozott klub már sok van Angliában — a fegyházakban, amelyekben a tagok szintén számozza vannak. A klub nem is volt hosszúéletű, hiszen egy ostromba ütköztek és a mindenáron való eredetiségkedésnek köszönhetően létezt.

A kifogás. Amikor Nagy Péter orosz cár Hollandiából útban volt hazafelé, át kellett mennie az akkori Waldeck fejedelemség területén is. Waldeck birodalmi gróf meghívta ebedre a hatalmas cárt, aki a meghívást el is fogadta. Az ebédnél a nagy asztal valószínűleg roskadozott a sok étel és a drága edények alatt. Amikor asztalt bontottak, a gróf felkérte a cárt, tekintse meg a palotáját. Egyik teremből a másikba mentek, végül pedig Waldeck megkérdezte:

— Felsőg, hogy tetszik a palotát?

— Minden nagyon szép, kedves grófm. A termek elragadóak, az itt tartózkodás igazán nagyon kellemes és hogy őszintén legyek, csupán egyetlen hibát vettem észre...

— Szabadna tudnom, felség, mi legyen az?

A cár, aki nagyon jól tudta, milyen jövedelme van a grófnak, amelyel épenséggel nem volt arányban a dúis lakoma, mosolyogva felelt:

— A konyha kissé nagy a termekhez mérten!

Hüség: asszony a neved! Nagyon sok évvel ezelőtt élt valahol egy király, akit Beth-er-bimnek hívtak. Óreg, ősz ember volt már és pihenésre vágyott. Ezért magához hívta legidősebb fiát Kakufot és közölte vele szándékát, hogy a trónt átadja neki.

— A nép szeret téged, fiam, de vigyáznod kell, hogy szeretetét megörözd. Az tanácsolom, hogy ültess magad mellé hamarosan királynőt is.

Kakufo egy kissé elgondolkodott, majd így felelt:

— Nagyon szívesen, atyám, megőrösülök, de kit vegyek feleségül?

— Válassz a legelőkelőbb hölgyek közül, mind szívesen megy hozzád.

Ezzel a trón átadásának ügye el is volt intézve és néhány nap múlva Kakufo ismét megjelent atyja előtt.

— Atyám — mondta — történnék meg akaratom, meg fogok nősülni. De hallgass meg tervemet, vajjon helyesen gondolkodom-e. Azt kívánom ugyanis, hogy hívjátok meg az összes hercegnőket, grófnőket, az összes főnemesek leányait és a kapuba tegyetek egy megsebzett galambot. Azt fogom feleségül venni, aki részvétellel lesz a megsebzett állat iránt, mert ennek a leánynak jó szíve és gyengéd lelke van.

Az atya hozzájárult ehhez a tervhez, meghívta a vendégeket és a véres galambot odafektették a kapuba.

Egymástun jöttek a hercegnők. Mindegyik látta a szegény vergődő galambot, de egyik sem vett annyi fáradságot és időt magának, hogy tovább törődjék vele, sőt néhányan lábukkal még tasztították is rajta egyet. Ugyanigy tették a grófnikasszonyok és a többiek is. Végül egy kékszemű, szőkehajú leányka jött. Amikor meglátta a galambot, meghökkent, majd lehajolt, felvette és gondosan becsavarta kis kendőjébe.

Kakufo előlépett rejtékelyéből s azonnal kijelentette a leány előtt, hogy őt veszi feleségül.

Kis idővel az esküvő után a fiatal király nem tudta tovább megállani, hogy ne érdeklődjék a galamb iránt. Az asszonyka nevetett és így válaszolt:

— A galambot felvettem, mert ki akarom tömteni, hogy kalapomra tessenek dísznek. A smaragd színű igen jól áll nekem!

Kakufo leverten állapította meg magában:

— Milyen ostoba is voltam. A nők mind egyformák és a női hüség mindig diadalmasodni fog, amög a világ áll!

Akik nem éljenek a császárt. Amikor nagy Napoleon az erfurti kongresszus után 1808-ban Párisba visszatért, keresztül-lovagolt Aschaffenburg városán is. Küldőnceivel előre megparancsolta, hogy ifjak és vének vonuljanak ki fogadtatására. Ez meg is történt, a város lakossága az útvonalon felállt s buzgón éljenze a császárt. Napoleon azonban borzasztóan megűtközött, amikor az egyik helyen felállított iskolagyermek csendben maradtak, egyetlen „eljen” sem hallatszott. Dühösen fordult az adjutánsához s megparancsolta, tudni akarja, ki intette hallgatására az iskolás gyermekeket. Az adjutáns a város polgármesteréhez sietett s megkérdezte tőle:

— Miért nem éljenek azok a gyerekek?

— Mert a jó Isten nem engedte meg nekik! — felelt a polgármester.

— És miért nem? — kérdezte most még dühösebben az adjutáns.

— Mert valamennyien a süketnéma-intézet növendékei! — hangzott a szelíd felvilágosítás.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Ij. B. L., Jászberény. Találós rejtvényei túlon-túl ismertek. Most kérünk. — **Cs. I. Dombórol.** «Kérdésre felel» cím alatt beküldött sorai nem közölhetők. Hol maradt el belőtek a vice? — **D. Cs.** Tréfája sötétlen. Kérdésit nem értjük. Egyébként is csak névvel és címmel ellátott kérdésekre felelünk. — **B. M., Úszod.** Fogadják háls köszönetünket karacsomyi üdvözléteért. Hasonlókkal viszonzunk az üzenetüdnök. Képrejtvényt közölni fogjuk. — **K. A., Gyöngyösháza.** Igaz magyar igazságot rejtő képrejtvényt közölni fogjuk. A többiekből is válogatunk. Tréfája bevált. — **N. S., Matty.** Nejtvénye jó; tréfáját is közöljük. — **G. J., Drávaspánski.** Tréfáiból válogatunk. — **A. A., Tárnok.** Csak olyan rejtvényeket fogadjunk el, amelyekhez a megfejtés is mellékelik olvasóink. Küldje így be őket. — **Ij. M. F., Kiszentmárton.** Szőrejtvénye nem jó, mert az agg szót két g-vel írják. Küldjön mást. — **B. A., Csegöd.** Számrejtvénye. — **T. J., Víznek.** Földrajzi keresztrejtvényt nem használhatjuk, mert a rejtvény megfejtését nem küldötte el. — **B. K., Kispeter.** «Pétek» megfejtési szőrejtvényét nem értjük. A többi közül válogatunk. — **E. B., Kúnmadaras.** Rejtvényei — sajnos — elkallódtak. — **Sz. I., Kiskörös.** Találós kérdése jó; a másik két rejtvény már megjelent lapunkban. Valamelyik tréfát közöljük. — **H. J., Orosháza.** Rejtvénye most is jók. A tudóvesz eleni kerdéslenről írott közlést köszönettel vettük, sajnos azonban, elkésvé érkezett. — **O. P., Mezőberény.** Rejtvényéhez teljesen hasonló megjelent már lapunkban. Kérdése a «Fanászdó» felől. — **T. K., Csár.** Egy rejtvényt közölni fogjuk. — **B. J., Szellő.** Rejtvényeiből legközelebb közölni fogunk egyet. Kis trüfmet kérünk. A rejtvénymegfejtők között bizonyosan azért nem szerepel a neve, mert elkésvé küldi be a megfejtést. — **H. R., Hajdúszámon.** Számrejtvényére nemokára sor kerül. — **W. A., Bácsalmás.** Valamelyik rejtvényt közölni fogjuk. — **B. A., Kiskúnmajsza.** Tréfái jók. — **Ij. K. A., Gyöngyösháza.** Rejtvényei közül válogatunk. — **M. E., Mesterháza.** Rejtvényei közt több jó van. — **B. I., Püski.** Számrejtvényei hiányzik a megfejtés. Így nem használhatjuk. — **K. F., Tolna.** Rejtvényei jók; a tréfa is bevált. (Jövő héten folytatjuk.)

A világ legjobb

Harmonikái, Hegedűi, Citerái,
Harmoniumjai, Beszélőgépei,
Cimbalomjai, továbbá az összes
Hangszerek itt a
gyárban kaphatók.

Romlott hangszereket
művészieszen javít.

Legjobb Húrok.

Árjegyzéket ingyen küld.

MOGORÓSSY GYULA m. kir. szabadalmazott hangszergyára
Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. — Telefon: József 16-81.

TRÉFÁK

Ha a kutya panaszkodik.

Első kutya: Az én gazdám mindig megeszi az én vacsorámat is.

Második kutya: De legalább ugat-e helyetted?

Első kutya: Na, az ellen nincs panasom.

(Beküldte ifjú Hajdu József Orosházáról.)

Birtos jel.

Falusi asszony: Jaj, orvos úr, nagybeteg az uram!

Orvos: Mi a baja?

Falusi asszony: Nem tudom én, kérem. Félrebeszél. Egyre ezt hajtogatja: «Én vagyok az úr a háznál!»

(Beküldte ifjú Nagy Sándor Mattyról.)

Féltreírás.

Az anya így szól a leányához:

— Olyan férjért szeretnék neked, aki gazdag is, szép is, meg bolond is.

— Nem értem, mama! — csodálkozik a leány. — Miért lenne szép is, gazdag is, meg bolond is?

— Mert másképp nem venne feleségül — hangzik a válasz.

(Beküldte Szentgyörgyi István Kiskőrösről.)

Bajos dolog.

István bácsi: Marcsa, olvasd meg a libákat!

Marcsa: Kilenzen vannak!

István bácsi: Nem lehet az!

Marcsa: Igazság szerint volnának, de a tizedik úgy forgolódik, hogy nem lehet megolvasni!

(Beküldte ifj. Kálmán Ferenc Mattyról.)

Adóösszeírásakor.

A község bírása a kisbíróval elindult, hogy összeírja az adót, de a listát otthonfelejtette. Rászólt a kisbíróra:

— Eredj gyorsan, hozd el a listát.

A kisbíró negyedóra múlva hozza a község kovácslegényét s rámutat:

— Itt van.

— Hát ez lista? — kérdezi a bíró.

— Lista bizony, még pedig — cucilista.

(Beküldte ifjú Komjáti András Gyöngyöshalászláról.)

A két koma.

Jósi gazda: Péter komám, kend részeg disznó, mindig a kocsmában van. Sose jut a menyországba!

Péter koma: Aztán van ott-e kocsmá?

Jósi gazda (dühösen): Van a pokolba!...

Péter koma: Akkor mégis csak inkább odamegyek!

(Beküldte Komjáti Antal Gyöngyöshalászláról.)

Jó felelet.

Az apa (fiához, aki először volt az iskolában): Nos, hogy tetszik az iskola, Petikém?

Petike: Schogy se. A tanító úr megvert.

Az apa: Természetes, hisz ő fog ezután nevelni.

Petike: Szép nevelő, aki hátulról — kezdi a nevelést.

(Beküldte Bító Antalné Kiskunmajsáról.)

Célszás.

Káplár: Aztán, gyerekek, a gomb úgy ragyogjon, hogy akár meggyújíthassam rajta azt a szívart, amit holnap a névnapomra veszték!

(Beküldte Ábrahám Erzsébet Tengődről.)

Nézeteltérés.

A gazda a borostüveg helyett a petróleumból húzott egy jó nagyot. Észreveszi a felesége és remülten rákiált:

— Szent Isten, kend a petróleumból ivott!

A gazda mérgesen visszakibál:

— Na, már ezért is lármázol?

(Beküldte Vörös Vince Kibicsédről.)

Egyelgés.

Férj: Te, asszony. Ez a kutya alighanem megveszett.

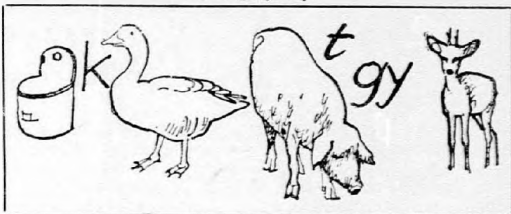
Feleség: Mihől gondolja?

Férj: Egy álló napja nem issza a vizet.

Feleség: No, akkor te már nagyon régen megvesztél!

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte Kiss Sándor Üllőről.)

2. Betűrejtvény.

$\frac{Is}{t}$ $1\frac{1}{2}$ elem

(Beküldte Bugledits János Sopronszőlőről.)

3. Betűrejtvény.

$\frac{á}{\times}$ D

(Beküldte ifjú Papp Imre Szentésről.)

4. Betűrejtvény.

JUNIUS JULIUS AUGUSTUS $i \frac{m}{e} y$ Julcsa néni

(Beküldte Kissnémet János Jászberényről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával az 5. számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésves érkezett megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A múlt évi 51. számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Csonka-Magyarország nem ország, egész Magyarország mennyország.**

2. Képrejtvény: **Kézsármk.**

3. Betűrejtvény: **Esőben, hóban jár a vándor.**

4. Talány: **Füst.**

Megfejtették: Tözsér József, Német Ferenc, ifj. Bene Lajos, Kulcsár János, Szabó István, ifj. Kálmán Ferenc, Bencze György, Major Vince, Bogics István, Horváth Kálmán, Dombos Márk, Aradszky György, öz. Reszge Lajosné, Könyvi Pál, ifj. Bontovics Imre, H. J., ifj. Magasi Ferenc, Zahorán Juci, Fekete Lajos, Kovács Zsigmond, Bakodi Ferenc, Koczándi Imre, Plósz Mátyás, Braun Andor, Pálfi Sándorné, Kuna Bözsi, ifj. Róth Pál, ifj. Harangózó Istvánné, Bakó Lajos, Musch János, ifj. Hajdu József, Szarvas Mihály, Galambos Imre, Hídegh Sándor, B. Tóth Sándor, Borsi Mózes, Benács János, Nagy László, ifj. Szalai József, Wittmann János, Molnár Elek, Nagy János, ifj. Pomozi József, el. Baráth Miklós, Kelle János, Nagy István, ifj. Szántó István, Szőke Ferenc, Molnár Zsuzsika, Varga Mihály, Öz János, Reisinger Emilia, Fábian Etus, Jentetics József, Oláh Ernő, Kiss János, Kiss József, Tözsér Terike, Takacs János, Kiss Sándor, Kis Bagoly Károly, Boncz Géza, Fejes László, ifj. Pap Dániel, Jäger Jánosné, Habisz András, Turók József, ifj. Tóth M. István, Mite József, Szabó Janó György, Lipták Ferenc, Ács Nándor, Vincze Margitka, Gulyás Gizke, P. Nagy Imre, Vincze Ernő, Fleuder György, Nagy István, Csatári Mihály, Balla Bözsike, Lőrincz János, Palánky Anna, Szabacsy Gyula, Sivák Ferenc, Bernáth Júlia, Jámbor Sándor, Kerkapó Károlyné, Domótor Jenő, ifj. Dániel Pál, Rudolph Margit, ifj. Vitéz Pál, Szűcs János, Szilvás István, Hrvnák Zsuzsa, Sovány Manci, Vörösarthy Mihály, Vörös Franciska, K. Szűcs Lajos, Páli József, Fekete György, Bali István, Zakár László, Szilvássy Zoltán, Marton Szilárd, Forintos Pál, Kolot Sándor, Hujkár Lajos, Weber János, Feldmüller József, Balogh Imre, Nagy Lajos, Gönczy Ica, Kollmann Ferenc, Révész B. Sámuel, Schmuik János, Major Bálint, Karácsony Miklós.

Jutalomkönyvet nyertek: **Major Bálint (Bősárkány), Vörösarthy Mihály, Szalai József (Értény), Nagy Lajos (Vászoly), Tözsér Terike (Kondó).**

A múlt évi 52. számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közzöljük.

A VILÁGÍTÓTORONY

ÉSZAKI REGÉNY
FORDITOTTA: VÉCSÉY LÉO

A jólvégzett munka biztonságának érzetében, a gép egyhangú járásának láttán — amely Peder lelkébe az őrés sok nyomasztó, végtelen óráján öntött bátorságot, mert valami magas értelműséget tulajdonított neki — elmúlt az a kellemetlen érzés, amely napok óta üldözte, korbácsolta és mely már valósággal a kikerülhetetlen szerencsétlenség előérzetét fokozódott. Mint a tenger gyerekkori barátja, megtanulta, hogyan lehet éltelen dolgokkal beszélgetni és beszédjüket megérteni. A moszatok fekvéséből a sziklák, a sirályok kiállításából figyelmeztetéseket és intelmeket merített.

Jól emlékezett: akkor, amikor anyja meghalt haulifeldi elhagyott kunyhójában, valaki kopogott a kristiansundi világítótorony ablakán és háromszor nevéet kiáltotta. Amikor azután tavasszal meg akarta látogatni az anyját, ott találta az összeomlott hősáncok mögött a kunyhóban a holttestét. Amint a tenger titkaitól körülvevett emberek többit látnak, mint mások, úgy többit is hallanak; zsemiek a beavatottak zsemiei és füleik a beavatottak fülei. Mint akiknek vágyát teljesítette a tenger és be hagyta őket lépni kifürkészhetetlen léleknek előcsarnokába.

— Vigyázni fogsz — szólította meg Peder a gépezetet. — Érted, vigyázni fogsz és minden talpalatnyi helyet gondosan megvizsgálsz, megmutatod nekik szépen az utat. Hiszen mind haza akarnak menni, még ha el is utaznak, mert az elutazás csak körül hazafelé. Talán kis fiúk van, akiknek most bujlik ki első foga, mely hacsak arra való is, hogy később fájjon és egyszer egészen kihulljon, mégis örül neki az ember. Most egy órára egyedül maradsz.

Peder még egyszer kinevezte oda, ahol az ég, mint valami ólomtakaró feküdt az összeolvadt és fehér hólyagokkal fel-pattogzó fémtömeg felett. A nehéz folyadék és szűk takarója között valami láthatatlan, hatalmas erő nyugtalankodott, feszült minden akadály ellen, mintha szabadulás után vágyakozna. Úgy látszott, mint hogy ha a feszültség még tovább nőne, hangos recsegése, vetné szét acézsín burkát és úgy lökne ki magából a sziklákat és a világítótoronyt, mint valami salakot. A babona és öntudatos erő keverékéből, amely Pedernek lényét alkotta, valami kínzó félelem zavaró maradéka ülepedett le. Először életében jutott észébe, amit a bányászokról olvasott, amikor a bányalég előtör, minden rést betölt, fuldokló kínokkal nekikergeti a szerencsétleneket sziklafalnak, reménytelen, kétségbeesett menekülésbe. Fejét csóválta, igen elégedetlenül feküdt le szalmazsákjára az erős fény alatti mely árnyékba és mindenért a kezdődő fogtájás tómpán fel-lepő jeleit okolta.

Lenn a lakoszobában Knut hangja hangzott fel ijesztőn, mint olyan szokatlan esemény, minek jelentőségét Peder nem tudta felfogni. A szavak holmi régi templomi énekéből származtak, mely Isten haragjáról szólt és a bosszú angyaláról, akit a földre küldt. De a mondatok valami különös átalakuláson mentek át, másképp hangzottak, sokkal súlyosabban, megrázóbban, borzalmas, kérérlhetetlen értelmet hirdetően. Senkit sem szabad kímélni, kitörni a csecsemők első fogait, szétarasztni a pusztaulást és a halált mindenki felett, aki ember... Mint piros tüzlakomából nyulnak ki a mólók pazsláló nyelvei... a romlást vizsik magukkal és felfalnak mindenkit, aki bűnös...

*Babylon nagy városára,
Hét tornyok bűnös honára
Tüzeső hull, halál zuhog,
Isten trónja recseg-popog...*

A régi zsoldársorok értelme megduzzadt, mint méreggel teli sárkánytaraj. Minden egyszerű, komoly fenség lezuholt róluk, mely keserűség, az üvöltésig izgatott harag rázta meg az istenfől elmélyedés talaját, amelyből kinőttek... Minél tovább jutott Knut a szövegben, annál kevésbé tartotta magát hoztá, annál vadabb és zavarosabb lett a borzalmas szavak káosza. És mind erősebben hangzott hangja a világítótorony falainak rabságában, mint valami köből való hangcsövön keresztül felfelé.

Peder először meg akarta nézni, mit csinál tulajdonképpen Knut, de amikor épen el akart indulni, fenn beféjeződött az ének borzalmas, a föld, a tenger és minden élőlény felé szórt, rettenetes átkokkal. Az átkozódás után még egy horgés következett, mintha a düh már szótlanná tette volna, azután mélyeséges csend és némaság... A szalmazsákon kinyújtózkodva nézte Peder a fényszóró körforgását és megpróbált magyarázatot találni Knut különös viselkedésére. Ez azonban sehogyan sem sikerült. Így aludt el.

Hirtelen arra az érzésre ébredt, hogy valami nincs rendben. Az első álomittas pillantása még nem látott semmi különösöt. Knut háttal állt neki és a fényszóró óraművét babrálta. Peder elcsodálkozott, hogy Knut feljött a gépterembe, ahol már hetek óta nem mutatkozott és felállt, hogy megnéze, mi vonta magára társa figyelmét. Ebben a pillanatban megdöbbenve vette észre, hogy az óramű áll és a lámpák fénye egyenesen a szárazföld felé fordul. A villamlás és sötéttség váltakozása megszűnt, a világítótorony örökdedése megállt és a tenger fénytelen sötétjében a veszély lelekedett.

— Knut — ordította Peder — mi jutott az eszedbe? Miért állítottad meg az óraművet?

Peder támadásának erejétől Knut visszahúzódott, ökölbeszorította kezét és olyan hangon, ami előbbi retentő énekére emlékeztetett, szólt:

— Isten haragja sújta őket!

[Olyan volt, mint a vadállat, amelyik örzőjének vasbotja elől ketrecébe húzódik vissza és csak a zsemiei ragyognak a sötétből. Peder nézte és nem tudott magyarázatot találni arra, milyen gonosz erő ejtette rabul társát. Hosszú hallgatás után, melynek feneketlen mélységéből az irtózat emelkedett ki némán és feltartóztatlanul, Peder az óramű felé fordult, megrántotta a foggantyút és nyögve, mint valami dermedt műmületből szabadulva, kezdte meg ismét körforgását a gépezet. Mialatt ő a mechanizmus működését figyelte, Knut Peder háta mögött elérte a lépcső torlakatát és szóltanul lemozott a szűk nyíláson keresztül.

Peder agyában ekkor átcikázott egy gondolat, pusztá feltevés, amely megmagyarázta volna társának különös viselkedését, de amely oly borzalmas volt, hogy jobbnak látna nem követni. Megelégedett azzal, hogy a mogorva öregség különös rigolyái nyilvánulnak Knutnál. Másnap reggel kérdőre akarta vonni az öreget, de amikor látta annak mély levertségét, nem tett neki szemrehányást, hanem megelégedett a szegénykezős látható jeleivel.

Két napig szóltanul mentek el egymás mellett a világítótorony őrei. Knut ismét felvette az utolsó hetek szokásait. Mint az óramutató járta körül szüntelenül a csöppnyi gránit-szigetet hátrakulcsolt kezekkel, lassú léptekkel s ha valaki rákiáltott, felegyenesedett egy percre, azután újra összeomlott önmagába. A tenger lélegzett közötté és a látóhatár függőnye között s Knut olyan volt, mintha tényleg az idők partján haladna, mint az óramutató.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak 1925. évi december hó 27-én.

Gabonavásár. Árak métermásánként Budapesten: Búza tiszavideki 76 kg-os 395—397,5, 77 kg-os 400—402,5, 78 kg-os 392,5—405, 79 kg-os 405—407,5, felsőtiszavideki és pestvidéki 76 kg-os 392,5—395, 77 kg-os 397,5—40, 78 kg-os 400—402,5, 79 kg-os 402,5—405, fehérmegyei és dunántúli 76 kg-os 390—392,5, 77 kg-os 385—397,5, 78 kg-os 397,5—400, 79 kg-os 400—402,5, rozs 237,5—240, takarmányrapa 235—250, sörárpa 295—330, köles 210—220, zab 245—260, tengeri 182,5—187,5, korpá 172,5—175, lucerna 2300—2600, lóhere 1600—1800, arankamentes lóhere 1900—2200 ezer korona.

Liszt- és érelménypiac. Dupla 0-ás 65—6600, 0-ás 6800, 2-es 6000, 6-os 4400, takarmányliszt 2200—2300, korpá 1800, 1-es rozsliszt 4400, 75%-os egységes rozsliszt 3600 K volt kilogrammonként budapesti paritás, zsákkal együtt. **Malomárak:** Ög 7100, Ög 6900, 2-es 6300, 6-os 5750, 7-es 3550, rozs 0-ás 5500, egységes rozsliszt 4000 K kilogrammonként.

Takarmányvásár. Rétiszéna, I. rendű, 6 135.000—145.000, II. rendű, 6 105.000—130.000, III. rendű csomagolásra 50.000—100.000, muharszéna 120.000—155.000, lucernaszéna 152.000—175.000, baltacim 120.000, zabosbukkyszéna 110.000—140.000, takarmányrépa 40.000—45.000, almazsáma, I. rendű 75.000—80.000, II. rendű 65.000—75.000, zsuppszáma 90.000—110.000 métermásánként, I. kéve 5000 K.

Vetőmagvak. Árak nyersárért 100 kilogrammonként, minőség szerint, 1925. december 30-án, ezer koronákban: Bab, fehér 260—280, bab, tarka 180—200, borsó, Viktória prima 420—450, borsó, Viktória második 320—350, baltacim 750—800, búkköny, tavasi 290—310, cirokmag 120—130, korlendermag 260—280, csillagfürt 200—220 ezer K. Fehérbere 2000—2500 millió K. Kendermag 320—340, köles, fehér 320—340, vörös 230—250, szürke 220—240, apró 250—300 ezer K. Lóhere nyers, nagyaránkás, nem tisztítható 1800—2000, lóhere, nyers, nagyaránkás, tisztítható 2000—2300, lóhere, nagyaránkamentes 2300—2500, lóhere, vörös, olomzárólt 2700—2800, lóhere, fehér, olomzárólt 3000—3100, lucernamag, nyers, nagyaránkás, nem tisztítható 2000—2100, lucernamag, nyers, nagyaránkás, tisztítható 2300—2600, lucernamag, nagyaránkamentes 2700—2900, lucernamag, vörös, olomzárólt 3200—3400, lucernamag, fehér, olomzárólt 3500—3800, mák 1800—1850 millió K. Muharmag 160—180, mustár 850—950, napraforgó, fehér 350—370, napraforgó szürke 330—350 ezer K. Nyúlzsápuka 1500—1800 millió K, Tatarka 190—210, tökmag 560—580 ezer K.

Vágómarhavásár. Ökör legjobb 12—15, közép 9—12, gyenge 6—8,5, bika jobb 12—14, kiváló 15—15,5, közép és gyenge 7—11,5, tehén jobb 10—13,5, közép és gyenge 6—9,5, kicsontozni való 3,5—5,5, növendékmarha 6,5—10 ezer korona kilogrammonként élő súlyban.

Sertésvásár. Könnyű 14—15,5, közép 16—17, nehéz 17—17,5 ezer korona kilogrammonként élő súlyban.

Szőrőmarhavásár. Elő borjúk: Belföldi szópós: I. rendű 16.500—18.000, II. rendű 15.000—16.000 K, kilogrammonként élő súlyban.

Juhvásár. Hízlatú árú 8500 K, kilogrammonként élő súlyban.

Nyersbőr. Marhabőr 17.000—18.500, borjúbőr 28.000, juhbőr 12.000—13.000 K kilogrammonként.

Gyapjúpiac. A gyapjúpiac karácsonyi jelentőségű né változtatlan. Az újév előtti leltározások miatt a piac csendes. A termelőknél már nincs gyapjú, csak a kereskedőknél. **Árak:** Szedett gyapjú 28.000—30.000, uralmi gyapjú 30.000—33.000 K kilogrammonként minőség szerint.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje december 24-től 5000—5400, tejszínhab literje 45.000—55.000, tejfel literje 20.000—26.000, vaj kilogrammja kicsinyben 70.000—80.000, nagyban 58.000—60.000, juhtúró kilogrammja 30.000—40.000, tehéntúró kilogrammja 12.000—16.000, emmentáli sajt kilogrammja kicsinyben 57.000—80.000, nagyban 40.000—45.000, gról sajt kilogrammja kicsinyben 60.000—80.000, trappistai sajt kilogrammja kicsinyben 35.000—50.000, nagyban 28.000—32.000 K.

Halpiac. Ponty elsősorú kicsinyben 35.000—45.000, nagyban 34.000—40.000, harcsa kicsinyben 70.000—100.000, nagyban 80.000, compó és kárász kicsinyben 20.000—25.000, nagyban 16.000, süllő elsősorú 80.000—110.000, kecsge 70.000—180.000 K.

Vadpiac. Nyúl bőrből darabja 50.000—80.000, vadfű darabja 30.000—60.000, fácán darabja 30.000—70.000, fegyő darabja 20.000—35.000 K

**Ügyeljen
bevásárlásainál**

védjegyünkre!

*Száz esztendő óta
Járja ez a nóta:
Sédra, kolbász, dagadó,
FRANCK-os kávé csak a jó!*

D. 177 O. 25. I. — V. 18.

Baromli és tojás. Csirke darabja 20.000—55.000, tyúk darabja 40.000—70.000, hízott ruca kilogrammja 28.000—32.000, hízott lúd kilogrammja 28.000—32.000, sovány pulyka darabja 60.000—100.000, hízott pulyka kilogrammja 30.000—34.000, lúdnyi kilogrammja 50.000—120.000, libaszir kilogrammja 32.000—55.000, tojás darabja 2200—3000 K.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 2000—6000, petrezselyem 2500—6000, zeller 4000—10.000, karalábé 3000—8000, vöröshagyma 1400—2400, fokhagyma 16.000—30.000, cékla 3000—6000, fejeskáposzta 1000—3000, kelkáposzta 4000—8000, vöröskáposzta 3000—6000, tejcsalata 1000, rózsaburgonya kicsinyben 1600—2000, nagyban 130.000—160.000, sárgaburgonya kicsinyben 1400—1800, nagyban 120.000—150.000, fehérburgonya kicsinyben 1200—1400, nagyban 80.000—90.000, retek 2000—6000, karfiol 10.000—20.000, tormá 8000—25.000, spenót 10.000—12.000, champignon-gomba 60.000—100.000, alma 6000—28.000, körte 12.000—30.000, szőlő 20.000—36.000, dió 8000—18.000 korona kilogrammonként.

Borpiac. December második felében is inkább lanya volt a borpiac irányzata és vásárlások csak limitált mértékben történtek. Tömegborokat a termelő állomásoktól fejte má 300 koronán alul lehet Malignand-fonoként és litérenként vásárolni. A jobb, körülbelül 12 fokos tömegborokért 350—360 koronán és többeit is fizetnek Malignand-fonoként és litérenként.

Idegen-pénzmenek legmagasabb ára 1926. január hó 4-én. Angol font 346.660, cseh korona 2117,75, dinár 1265, dollár 71.800, francia frank 2780, lengyel zloty 9800, lei 331,5, lira 2895, német márka 17.018, osztr. schilling 10.076, svájci frank 13.811 K. — **Arany- és ezüstpénzek:** 20 koronás magyar arany 288, 20 koronás osztrák arany 285, régi ezüstitorint 16, ezüst korona 6,4, ezüst ötkoronás 32 ezer K.

Főszerkesztő: Meskó Pál. Felelős szerkesztő: Perliaky György.
Felelős kiadó: Bak Imre.

Dr. Héray András

*Orsz. Földbirtokrendező Bíróság által engedélyezett ingatlanforgalmazó és birtokterjesztő irodája.
Budapest, IX., Rákóczi-utca 11., földszint I.
Törvényszékileg bejegyzett cég.

Szakorvos

rendelő vér- és nemibeteg
részére. **Égés- és salvasan-oltás**
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 12. sz., I. em. 1. (Rákóczi szomszék).

Hangya Ipar R.-T.

gyárt kitűnő minőségben gyufát, vegyszeti
cikkeket, mosó- és pipereszappanokat, mustárt, kefet, meszelőket; rumot, likőrt stb.

**Máthé
András**
vörösréz-
árugyár
Ujpest,
Károlyi - u.

11. szám. Tlf.: Ujpest 28. — Pálínlakfőző üstököt, finomított készüléket és vörösréz mosóüstököt a legprimább kivitelben állandóan készítenek és tartóknak.

Szövetkezeiteink figyelmébe!

Elsősorú színbőrből készült férfi-, női- és gyermekcipők,
box- és sevrőbőrből, továbbá munkásbakancsok a legjobb
minőségben a legutányosabb napiáronak szerezhetők be a

„HANGYA” ruházati és díszműauosztályánál.

Tüdőbetegek!

Ezren már gyógyultak!

Kérjetelek azonnal a könyvet

új tápmódszeremről,

mely már sokat megmentett. Ezen módszer minden megszokott életmód mellett alkalmazható s segíti a betegség gyorsabb leküzdését. Éjjeli izzadság és köhögés eltűnnek, a testtűly gyarapodik és fokozatos elmeszesedés a bajt megállapodásra juttatja.

Az orvosi tudomány

komoly férfiai

igazolják gyógyomdona kiválóságát és szívesen járulnak hozzá alkalmaztatásához. Mentől előbb kezdj tápmódszeremet, annál jobb.

Teljesen díjtalanul

kapja meg könyvemmet, melyből tudomásra méltó tapasztal. Minthogy kiadom egészben csak

10.000 darabot ingyen

küld szét, írjon azonnal, hogy Ön is a szerencés részesülőköz tartozzék. Cím:

GEORG FULGNER

Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24/302.

Necsak olvassuk, hanem terjesszük is a magyar gazdák és földművesek egyetlen napilapját az

ÚJ BARÁZDÁT

és legszebb képes hetilapját a

„VASÁRNAP”-ot!

Gschwindt-féle gyár részvénytársaság

Budapest-Budafok-Nagykőrös.

A legkiválóbb és a legjobb francia gyártmányokkal egyenrangú likőrökülönlegességei, valamint Nagykőrösi Borpárlata elismertek.

**Megbízható jó minőségű
árut a legelőnyösebb árban**

vásárolhatnak a tagok a

„**HANGYA**”

vidéki szövetkezeteiben.

KAPHATÓK: vászon, karton, kanavász, zephir, szövet, kész férfi- és női-ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókellékek, valamint mindenemű rövid-kézmű-, konfekció- és díszműtűrűk. 2

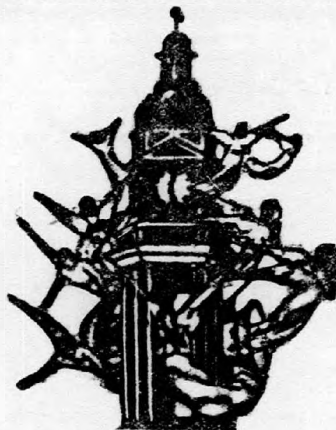
**MRAVKÓ JÓZSEF
UTÓDA**

puskaműves és fegyverkereskedő

Budapest, VII., Károly-körút 9.

ELVÁLLAL: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — **ELAD:** elsőrendű gyártmányú golyós, sörtes, ismétlő és automata vadászfegyvereket. — Legjobb minőségű mindenemű golyós, sörtes töltények, löszerek.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Orsz. Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a

HARANGMŰVEK R.-T.

„ECCLESIA” ALAPÍTÁSA

Közp. iroda: Budapest, VI., Csángó-utca 22.

**Ékek, ekealkatrészek,
boronák, kapálóékek, fűkaszálók,**

marokrakó és kévekötő aratógépek, lőgeréblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gözcséplőkészletek, szeeszkavágók, répvágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„**HANGYA**” mezőgazdasági géposztályánál szereshetők be legutányosabban.

TELEFON :
906-80, 81.

„**CHINOIN**” gyógyszer- és vegyészeti
termékek gyára r.-t.

UJPEST.

TELEFON :
906-82, 83.

Jól ápolt gyümölcsfa termése.

Gyümölcsstermését többszörösen fokozza

ENDA

téli permetezésre. Áttelelő rovarok, vértetvek, paizstetvek, moha-zuzmók ellen.

Olcsó és biztos szer.

Gyümölcsfák vértetves és egyéb sebhelyeknek bekenésére:

ALMOLA

Használata után nem lepik el a kártevők a sebhelyeket.